БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 26 (1546) | 5 февраль, жума, 1960 йил. | Баҳоси 20 тийин.

Европадаги социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида тажриба алмашишга бағишланган кенгаши тўғрисида

АХБОРОТ

1960 йил 2—3 февралда Москвада Европадаги социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида тажриба алмашишга бағишланган кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда қуйидагилар қатнашди:

Албания Меҳнат партиясидан — Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Анвар Хўжа, Албания Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси, Албания Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Мехмет Шеху, Албания Халқ Республикаси Қишлоқ хўжалик министри, Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг аъзоси Матъо Чомо, Албания Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нести Насе;

Болгария Коммунистик партиясидан — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Антон Югов, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Госплани раиси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат Станко Тодоров, Болгария Халқ Республикаси Деҳқончилик ва ўрмончилик министри, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат Иван Примов, академик Христо Даскалов;

Венгрия Социалистик ишчи партиясидан — Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ференц Мюнних, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Лайош Фехер;

Германия Бирлашган социалистик партиясидан — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Отто Гротеволь, Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Госплан раиси, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Бруно Лейшнер, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитетнинг қишлоқ хўжалик масалалари билан шуғулланувчи секретари Герхард Грюнеберг ва Германия Демократик Республикаси Қишлоқ хўжалиги министри Ганс Райхельт;

Польша Бирлашган ишчи партиясидан — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Владислав Гомулка, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Юзеф Циранкевич, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Эдвард Охаб, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Эдмунд Пшчулковский, Польша Халқ Республикаси Қишлоқ хўжалиги министри, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Мечислав Ягельский, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Болеслав Яшчук;

Руминия Ишчи партиясидан — Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Георге Георгиу-Деж, Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси, Руминия Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Стойка Киву, Руминия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари, Руминия Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Александру Могиорош, Руминия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари, Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Александру Бирлэдяну, Руминия Халқ Республикаси Қишлоқ хўжалик министри, Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Ион Козма;

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Г. Игнатов, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. Б. Аристов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Госплани раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат А. Н. Косигин, СССР Қишлоқ хўжалиги министри, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси В. В. Мацкевич, КПСС Марказий Комитетининг иттифоқчи республикалар бўйича Қишлоқ хўжалик бўлими мудири, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Г. А. Денисов, академик Т. Д. Лисенко;

Чехословакия Коммунистик партиясидан — Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва Чехословакия Республикаси президенти Антонин Новотний, Чехословакия Республикаси Ҳукуматининг раиси, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Вильям Широкий, Ҳукумат раисининг ўринбосари, Чехословакия Республикаси Госпланининг раиси, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Отокар Шимунек, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Вратислав Крутина, Қишлоқ хўжалиги министри, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Любомир Штроугал.

Кенгашда ҳозир бўлишни истаганлар ҳам унинг ишида қатнашдилар:

Корея Меҳнат партиясидан — Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар кабинети раисининг биринчи ўринбосари, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети президиумининг аъзоси Ким Ир;

Мўғулистон Халқ-Революцион партиясидан — Мўғулистон Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Юмжагийн Цеденбал, Мўғулистон Халқ—Революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Мўғулистон Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Лубсанцэрэнгийн Цэнд.

Кенгаш ишида атоқли олимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари иштирок этдилар.

Кенгаш қатнашчилари иш тажрибасини алмашдилар ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга доир бир қанча проблемаларни, унинг резервларидан энг тўла фойдаланиш имкониятларини ҳамда ўз мамлакатларида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш истиқболларини муҳокама қилдилар.

Кенгаш якдиллик билан таъкидладики, Европадаги социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарлигида қишлоқни социалистик асосда қайта қуриш, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантириш йўлида катта иш қилдилар ҳамда ҳосилдорликни оширишда, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда анча муваффақиятларга эришдилар. Социалистик қишлоқ хўжалигини юксалтириш асосида бу мамлакатларда аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан, саноатни эса хом ашё билан таъминлаш тобора яхшиланмоқда. Меҳнаткаш деҳқонлар хўжаликни олиб боришнинг коллектив формаларининг афзалликларини ўз тажрибаларида тобора яққол кўрмоқдалар.

Кенгаш қатнашчилари бўлиб ўтган фикр ва тажриба алмашишнинг муҳимлигини, шунингдек социалистик мамлакатлар ўртасида ўсиб бораётган ҳамкорлик ва қардошларча ўзаро ёрдам улар экономикасининг ҳамма тармоқларини ривожлантириш учун, капитализм билан тинч иқтисодий мусобақада вақтдан ютиб чиқиш учун ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини якдиллик билан эътироф этдилар. Кенгаш қатнашчилари жаҳон социалистик хўжалик системасининг шубҳасиз устунликларидан, озиқ-овқат экинлари, силос учун маккажўхори етиштиришни кўпайтиришнинг анча резервлари ва имкониятларидан фойдаланиш шу мамлакатлардан ҳар бирига муваффақиятли равишда социализм ва коммунизм қуриш манфаатларини кўзлаб, озиқ-овқат ва озуқа дони, чорвачилик маҳсулотлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни яқин йилларда кўпайтиришга имкон беради, деб ишонч билдирдилар.

Кенгаш Европадаги социалистик мамлакатлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида меҳнаткашлар учун жаҳонда энг юқори турмуш даражасини таъминлашдан иборат энг муҳим вазифани ҳал этмоқ учун зарур шарт-шароитга эга, деб таъкидлади.

Кенгаш фан ютуқларини ва илғор тажрибани умумлаштириш мақсадида бир-бирларига мутахассислар юбориб туришнинг ҳар хил формаларидан фойдаланиб, олимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ўртасида тажриба алмашишни ва ҳамкорликни ривожлантиришнинг муҳимлигини уқтириб ўтди.

Кенгаш қатнашчилари ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши ҳар бир мамлакатнинг манфаатлари ва имкониятларини ҳисобга олиб, ушбу кенгашдаги фикр олишиш асосида, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини, қишлоқ хўжалик машинасозлигини, шунингдек қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун кимёвий воситалар ишлаб чиқаришни янада ихтисослаштириш имкониятларини ўрганиш зарур, деган фикрни айтдилар.

Кенгашнинг иши амалий ва самимий вазиятда, қардошларча ўзаро ёрдамлашиш ва маҳкам ҳамкорлик руҳида ўтди.

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети тақдимига биноан, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Чет эллар билан маданий алоқалар Давлат комитетини СССР Министрлар Совети Чет эллар билан маданий алоқалар Давлат комитети қилиб ўзгартирди.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети Чет эллар билан маданий алоқалар Давлат комитетининг раиси қилиб ўртоқ Георгий Александрович Жуковни тайинлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан, кўп йиллик илмий-педагогик фаолияти учун Ўрта Осиё политехника институтининг кафедра мудири Юна Израилович Исхақов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

А. И. Микоян Кубага жўнаб кетди

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян 4 февраль эрта саҳарда «ИЛ-18» самолетида Москвадан Гаванага учиб кетди. У Куба ҳукуматининг таклифига биноан, Гавана шаҳрида Совет Иттифоқининг фан, техника ва маданият соҳасидаги ютуқлари виставкасини очиш учун Кубага жўнаб кетди. Бу виставка яқинда Мексикада кўрсатилган эди.

Внуково аэродромида ўртоқ А. И. Микоянни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари А. Н. Косигин ва Д. Ф. Устинов, СССР министрлари А. А. Громико, И. Г. Кабанов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз сутчилик фермасининг ходимлари соғин сигирларни яхши парвариш қилиб сут маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда дуруст натижаларни қўлга киритмоқдалар. Суратда: илғор сут соғувчилардан коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари Турсуной Йўлдошева ва Дилбар Одилова ўртоқлар. Улар ўтган йили ўзларига бириктилган 12 бошдан сигирнинг ҳар биридан 4500 литрдан сут соғиб олишга эришган эдилар. Бу йил улар 5000 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Ленин мукофотлари бериш ишларини яхшилаш масаласини кўриб чиқдилар ва Ленин мукофотлари тўғрисидаги янги низомни ва фан ҳамда техника соҳаларидаги, адабиёт ва санъат соҳаларидаги Ленин мукофотлари комитетларининг составини тасдиқладилар.

Ленин мукофотлари коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишга ва совет жамиятининг маданиятини янада юксалтиришга ёрдам берувчи энг кўзга кўринган асарлар: илмий асарлар, архитектура ва техника иншоотлари; халқ хўжалигига жорий қилинган ихтиролар, машина конструкциялари, янги материаллар; техникани ривожлантиришда катта халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган тубли ўзгаришлар, ишлаб чиқариш методлари такомиллаштирилганлиги; адабиёт ва санъатнинг кенг кўпчиликка манзур бўлган юксак бадиий асарлари учун берилади.

Қоида тариқасида, Ленин мукофотлари такрор берилмайди. Авторлари ҳукумат мукофотларига сазовор бўлган асарларни кўриб чиқиш вақтида шу асарлар алоҳида катта аҳамиятта эга бўлган тақдирдагина уларга Ленин мукофотлари беришга йўл қўйилади.

Мукофот бериш учун тақдим этилмасдан камида ярим йил олдин эълон қилинган илмий асарлар, халқ олдида ижро этилган ёки кўрсатилган, босилиб чиққан адабиёт ва санъат асарлари Ленин мукофотлари олишга тақдим этилиши мумкин.

Низомга мувофиқ, фан, техника, адабиёт ва санъат соҳаларидаги энг кўзга кўринган асарларнинг ҳар қайсиси учун 75 минг сўм миқдорида ҳар йили 50 га яқин Ленин мукофотлари берилиши мумкин.

Ленин мукофотлари комитетларининг мукофотлар берилганлиги тўғрисидаги қарорлари В. И. Ленин туғилган кунга атаб марказий матбуотда эълон қилинади. Ленин мукофоти олган кишиларга «Ленин мукофоти лауреати» унвони берилади, диплом, фахрий нишон ва шаҳодатнома топширилади.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасидаги Ленин мукофотлари комитетига раис қилиниб А. Н. Несмеянов, адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотлари комитетига раис қилиниб Н. С. Тихонов тасдиқланди.

(ТАСС).

ВЛКСМ Марказий Комитетининг VII пленуми

ВЛКСМ Марказий Комитетининг VII пленуми 3 февралда ўз ишини давом эттирди.

Музокарада Латвия ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. К. Зитманис, Тожикистон ССР Орол районидаги комсомол-ёшлар пахтачилик бригадасининг бошлиғи А. Турдиев, ВЛКСМ Шимолий Осетия область комитетининг секретари Ф. Б. Есиева, «Ростсельмаш» завод комсомол ташкилотининг секретари А. Ф. Всеволодский, Калинин область, Кашино районидаги «Правда» колхозининг чўчқабоқари Н. М. Карасев, Қирғизистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Б. Риспаевлар сўзга чиқди.

Пленум номига қишлоқ хўжалигида ишлаётган ёш ходимлардан бир қанча телеграммалар келди. Улар бу телеграммаларда янги юксак социалистик мажбуриятларни олмоқдалар.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари С. П. Павловнинг якунловчи сўзидан кейин пленум кун тартибидаги иккинчи масалани муҳокама қилишга киришди.

«Жамоат тартибининг бузилишига қарши курашда комсомол ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисида» ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Л. В. Карпинский доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда ВЛКСМ Москва шаҳар комитетининг секретари А. А. Сосин, Украина ЛКСМ Днепропетровск область комитетининг секретари Ю. В. Торсуев, ВЛКСМ Иваново область комитетининг секретари Р. А. Курбатова, РСФСР ички ишлар министри Н. П. Стаханов, ВЛКСМ Ленинград шаҳар комитетининг секретари К. М. Иванов, Туркманистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари М. Муллаева, СССР Олий Судининг Раиси А. Ф. Горкин, Горькийдаги «Красное Сормово» заводи комсомол комитетининг секретари О. П. Гребнев, СССР бош прокурори Р. А. Руденко, Эстония ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари К. С. Пантелеева, ВЛКСМ Чечен-Ингуш область комитетининг секретари В. В. Голубовскийлар сўзга чиқди.

ВЛКСМ Марказий Комитети муҳокама қилинган масалалар юзасидан кенг қарорлар қабул қилди.

ВЛКСМ Марказий Комитети пленумининг ишида КПСС Марказий Комитетининг РСФСР бўйича маъмурий ва савдо-молия органлари бўлими мудири В. И. Тишченко, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг иттифоқчи республикалар бўйича ўринбосари П. И. Чайкин, КПСС Марказий Комитети партия органлари бўлимининг иттифоқчи республикалар бўйича касаба союз ва комсомол органлари секторининг мудири Г. И. Федотовлар қатнашдилар.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг VII пленуми ўз ишини тамомлади.

1959 йилги Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати маълумотлари бўйича СССР аҳолисининг билим даражаси, миллий состави ва ёши структураси тўғрисида

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг

АХБОРОТИ

1959 йил май ойида матбуотда аҳоли рўйхатининг қисқача дастлабки якунлари эълон қилинган эди. Ҳозирги вақтда СССР Марказий статистика бошқармаси рўйхатнинг аҳолини билими, ўқиши, миллати ва она тили жиҳатидан, шунингдек жинси, ёши ва оилавий аҳволи жиҳатидан характерлаб берадиган батафсил якунларининг биринчи қисмини ишлаб бўлди.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади: 1959 йил 15 январга қадар СССР аҳолисининг умумий сони 208.826.650 кишини ташкил этди, шу жумладан 94.050.303 киши эркаклар ва 114.776.347 киши хотин-қизлардир.

Совет ҳокимияти йилларида мамлакатимизда чинакам маданий революция амалга оширилди. Коммунистик партия раҳбарлиги остида Совет Иттифоқидаги барча халқлар маданиятининг гуллаб-яшнашига эришилди. 1913 йилда чор Россиясида атиги 290 мингга яқин киши олий, тугалланмаган олий ва ўрта махсус маълумотга эга эди: ҳозирги вақтда уларнинг сони 13,4 миллион кишини ташкил этади. 1897 йилги аҳоли рўйхати якунларида бошланғичдан юқори маълумот олган кишилар сони бутун чор Россияси бўйича 1,4 миллион кишини ташкил этар эди. Ҳозирги вақтда 71,2 миллион меҳнаткаш бошланғичдан юқори маълумотга эга, шу билан бирга 58,7 миллион киши олий, ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотга ҳамда 12,5 миллион киши тугалланмаган етти йиллик маълумотга эга.

Совет давлатида хотин-қизларга билим олишда эркаклар билан баравар ҳуқуқ берилган. Олий маълумотга эга бўлган 3,8 миллион кишидан 1,8 миллиондан зиёд киши, ёки 49 процент кишини хотин-қизлар ташкил этади, ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотга эга бўлган 54,9 миллион кишидан хотин-қизлар 29 миллион кишини, ёки 53 процентини ташкил этади.

1959 йилда 1939 йилдагига нисбатан олий маълумотли кишлар сони шаҳарда 3,3 баравар, қишлоқда эса 2,8 баравар кўпайди; ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотли кишилар сони шаҳарда 3,5 баравар, қишлоқда эса 4,2 баравар кўпайди.

Революциядан олдин ўтказилган аҳоли рўйхатининг маълумотлари билан таққосланганда 9—49 ёшлардаги кишилар орасида саводлилар процента кўпайиб, 26,3 процентдан 98,5 процентга етди, шу жумладан саводли хотин-қизлар проценти 13,7 процентдан 97,8 процентга етди, шу билан бирга қишлоқ жойларида саводли хотин-қизларнинг проценти 9,6 процентдан 97,5 процентга етди.

Революцияга қадар чор Россиясининг чекка ўлкаларидаги, айниқса чекка Шимол ва Ўрта Осиёдаги кўпгина халқлар деярли ёппасига саводсиз эди. Совет мамлакатининг ҳамма халқларига маориф ва маданият манбаларидан баҳраманд бўлиш учун кенг йўл очиб қўйилган. Ўрта ва олий маълумотли кишиларнинг сони ҳар бир республикада, автоном областида, миллий округда йилдан-йилга кўпайиб бормоқда.

СССРда 766 та олий ўқув юрти ва 3346 та техникум ҳамда бошқа ўрта махсус ўқув юртлари бор, бу ўқув юртларида текин ўқитилади. Олий ўқув юртларида ўқувчиларнинг сони ҳар минг аҳолига ҳисоблаганда 1939 йилдагига нисбатан икки баравар, ўрта махсус ўқув юртларида ўқувчилар сони 1,3 баравар кўпайди.

СССР олий ўқув юртларида ҳозирги вақтда Англия, Франция, Германия Федератив Республикаси ва Италиянинг ҳаммасини қўшиб ҳисоблаганда қарийб 4 баравар кўп студент ўқитилмоқда. Тайёрлаб чиқарилаётган инженерларнинг сони жиҳатидан СССР аллақачон АҚШдан ўзиб кетди. 1958 йилда СССРда 94 минг инженер тайёрлаб чиқарилди, АҚШда эса фақат 35 минг инженер чиқарилди.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида аҳолининг миллий состави тўғрисида батафсил маълумотлар келтирилади. Жумладан, ахборотда кўрсатиладики, СССРда 114.588 минг руслар, 36.981 минг украинлар, 7.829 минг белоруслар, 6.004 минг ўзбеклар, 3.581 минг қозоқлар, 2.929 минг озарбайжонликлар, 2.787 минг арманлар, 2.650 минг грузинлар, 2.326 минг литваликлар, 2.214 минг молдаванлар, 1.400 минг латишлар, 1.397 минг тожиклар, 1.004 минг туркманлар, 974 минг қирғизлар, 969 минг эстонликлар бор ва ҳоказо. Иттифоқчи республикаларда айрим миллатларда бўлган аҳолининг сони тўғрисида ҳам маълумотлар келтирилади.

Ахборотда таъкидлаб ўтиладики, 1939 йилдан 1959 йилга қадар бўлган давр ичида аҳолининг сони умуман СССРда 9,5 процент кўпайгани ҳолда Урал районларининг аҳолиси 32 процент, Ғарбий Сибир районларининг аҳолиси 24 процент, Шарқий Сибирь районларининг аҳолиси 34 процент, Узоқ Шарқ аҳолиси 70 процент, Ўрта Осиё ва Қозоғистон аҳолиси 38 процент кўпайган.

Ахборотнинг аҳолининг ёшига ва жинсига бўлинишига бағишланган бўлимида кўрсатиб ўтиладики, мамлакат аҳолисининг қарийб тўртдан уч қисмини Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин туғилган кишилар ташкил этади. 10 ёшгача бўлган болаларнинг сони кўпайиб, 1939 йилдаги 43,5 миллион кишидан 1959 йилда 46,4 миллион кишига етди.

Совет соғлиқни сақлаш ишларининг болалар орасида ўлишни камайтиришдаги муваффақиятлари уруш олдидан ва уруш даврида туғилган болаларни соғ-саломат сақлаб қолишга имкон берди. Бу авлодлар қисман ҳозир меҳнатга яроқли ёшга етди. Рўйхат маълумотларидан кўриниб турибдики, меҳнатга қобилиятли ёшдаги аҳолининг сони (16—54 ёшдаги хотин-қизларнинг ва 16—59 ёшдаги эркакларнинг сони) урушдан кейин камаймади, балки ҳатто кўпайиб, 1939 йилдаги 102 миллион кишидан 119,8 миллион кишига етди, ёки 17 процентдан зиёдроқ кўпайди.

1958 йилда СССРда ҳар 1000 аҳолига ҳисоблаганда ўлганларнинг сони 7,2 киши бўлди. Бу — аҳоли орасида умумий ўлишнинг жаҳонда энг кам кўрсаткичидир. Революцияга қадар даврдагига нисбатан СССРда ўлиш 4,2 баравар камайди ва урушдан олдинги 1940 йилдагига нисбатан 2,5 баравар камайди. Ўлишнинг камайиши натижасида СССР аҳолисининг ўртача умри революциядан олдинги вақтдаги 32 ёшдан ва 1926—1927 йиллардаги 44 ёшдан 1957—1958 йилларда 68 ёшга етадиган бўлиб қолди.

Ахборотнинг охирги бўлимида кўрсатиб ўтиладики, СССРда никоҳдаги эркак ва хотинлар 1939 йилда 76,6 миллион киши бўлган бўлса 1959 йилда 86,5 миллион киши никоҳда бўлган. СССРда аҳоли орасида ҳар 1000 кишига ҳисоблаганда энг кўп никоҳ — йилига 12 тадан кўпроқ никоҳ қайд қилинади. Эълон қилинган кейинги маълумотларга қараганда, аҳолидан ҳар 1000 кишига ҳисоблаганда АҚШ да 8,3 никоҳ, Англияда — 7,6 никоҳ ва Францияда 7 никоҳ қайд қилинади.

Рўйхат программасининг бошқа масалаларга доир якунларини ҳисоблаб чиқиш натижалари қўшимча равишда эълон қилинади. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ ВЕНГРИЯ СОЦИАЛИСТИК ИШЧИ ПАРТИЯСИ ВА БОЛГАРИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

3 февралда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Ференц Мюнних, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Лайош Фехердан иборат составдаги Венгрия Социалистик ишчи партияси делегациясини қабул қилди ва делегация билан суҳбатлашди. Суҳбат дўстона, самимий вазиятда ўтди.

* * *

3 февралда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Антон Югов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Иван Михайлов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат Станко Тодоровлардан иборат составдаги Болгария Коммунистик партияси делегациясини қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. Суҳбат дўстона, самимий вазията ўтди.

Комсомолнинг жанговар вазифалари

ВЛКСМ Марказий Комитетининг 2 февралдан 3 февралга қадар давом қилган VII пленуми ўз ишини тамомлади. Пленумда «КПСС Марказий Комитети 1959 йил декабрь Пленумининг «Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорини бажаришда комсомол ташкилотларининг иштироки тўғрисида» (докладчи — ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. П. Павлов) ва «Жамоатчилик тартибини бузишларга қарши курашда комсомол ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисида» (докладчи — ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Л. В. Карпинский) деган масалалар муҳокама қилинди.

ВЛКСМ Марказий Комитети пленуми КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорини, СССР Олий Советининг тарихий IV сессиясининг қарорини қизғин маъқуллади ҳамда Коммунистик партия Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини, комсомол ташкилотлари етти йиллик план топшириқларини муваффақиятли равишда амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқ учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонтирди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларида, Н. С. Хрушчевнинг чуқур мазмунли ёрқин нутқида комсомол ташкилотларининг, барча ёшларнинг партия XXI съезди қарорларини амалга ошириш йўлида олиб бораётган ижодий ишларига юксак баҳо берилди. Қишлоқдаги меҳнаткаш ёшларнинг ишларини жонажон партия мана шундай оталарча ва қизғин маъқуллаганлиги уларни янги қаҳрамонона ишлар қилишга руҳлантирмоқда.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми шуни қайд қилдики, комсомол ташкилотлари КПСС Марказий Комитети 1959 йил декабрь Пленумининг қарорларини жанговарлик билан амалга оширишга киришдилар. Украина, Ўзбекистон, Олтой ўлкаси, Татаристон, бошқа кўпгина республикалар ва ўлкалар ҳамда областларнинг меҳнаткаш ёшлари етти йилликнинг иккинчи йили учун ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар.

Комсомол органлари янги, оширилган мажбуриятларни ишлаб чиқиш ва қабул қилишда ҳар бир колхоз ва совхознинг бошланғич комсомол ташкилотларига, йигит ва қизларига амалий ёрдам кўрсатишлари, етти йиллик топшириқларини ва, аввало, 1960 йилги мажбуриятларни муддатидан олдин бажариш учун жанговар социалистик мусобақани авж олдириб юборишлари зарур. Комсомол активларини, колхозчи ёшларни, совхоз ва РТСлардаги ишчи ёшларни Рязань области чорвадорларининг, шунингдек қишлоқ хўжалик илғорлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Ярослав Чиж, Татьяна Перешивко, Вера Рибачек, Валентин Тюпко, Турсуной Охунова, Иван Малашенко, Вера Сидора, Александр Гиталов, Николай Мануковский ва бошқа кўпгина шулар каби илғорларнинг тажрибалари билан кенг таништириш зарур.

Ёшларни йилига камида 10 — 11 миллиард пуд дон етиштириш, барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш учун курашга сафарбар қилиш комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Пленум комсомол ташкилотларини ернинг ҳар бир гектаридан энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда тўлиқ фойдаланиш учун курашга қўшилишга чақирди. Пленум бир қанча республикалар ва областлардаги комсомол ташкилотларининг алоҳида эътиборини комсомолларни ва ёшларни тоза ёзги шудгорларни экин экиб банд қилинган шудгорлар билан алмаштириб, бундай ёзги шудгорлардан маккажўхори, вика- сули аралашмаси ва бошқа экинлар экиш учун фойдаланиш ишларига; такрорий экинлар экиш усулини жорий қилиш, 8 — 9 миллион гектар янги ерларни ва 3 миллион гектар ташландиқ ерларни ўзлаштириш ишларига актив равишда тортиш зарурлигига жалб қилди.

Комсомол ташкилотлари экин майдонларини кенгайтиришга ва маккажўхоридан мўл ҳосил олишга зўр бериб эришишлари лозим. Мамлакат комсомоллари ва ёшларининг кучи билан 1960 йилда 14 — 15 миллион гектар ерга маккажўхори экиб ҳосил олиш, колхозлар ва совхозларда ёшлардан камида 150 мингта механизация агрегатлари ва звенолари ташкил этиш зарур.

Пахта етиштиришни янада кўпайтириш ва унинг ҳосилдорлигини ошириш, ғўзани парвариш қилишда комплекс механизацияни жорий қилиш, қўл билан қилинадиган ишларни машина билан алмаштириш Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон комсомол ташкилотларининг муҳим ишидир.

Комсомол ташкилотларининг бурчи шуки, улар органик ва минерал ўғитларни тўплаш, тайёрлаш, тўғри сақлаш ва бу ўғитлардан тўғри фойдаланиш учун ёшларнинг оммавий ҳаракатини авж олдириб юборишлари керак. 1960 йилда 500 миллион тонна гўнг ва торф тўплаб далага чиқариб қўйиш мамлакат комсомолнинг зарбдор ишидир.

Жамоат чорвачилигини ривожлантиришда, сут, ёғ, гўшт, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кескин равишда кўпайтириш ишида ёшларни актив қатнаштириш қишлоқ комсомолининг асосий вазифаларидан биридир.

Қишлоқ хўжалигида техникани тараққий эттириш, комплекс механизацияни ва электрлаштиришни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилиш учун курашда комсомол кўп ишларни қилиши лозим.

ВЛКСМ Марказий Комитети пленуми қишлоқ хўжалигини электрлаштириш соҳасидаги ишларнинг катта аҳамияти борлигини ҳисобга олиб, комсомол комитетларига 1960 йилда 5.000 колхозни электрлаштириш, 386 та подстанция қуриш ҳамда электр ўтказадиган ва кам вольтли электр шохобчаларнинг 200 минг километрлик линиясини қуриш ишларида актив қатнашиш чораларини қишлоқ хўжалик органлари, «Сельэлектро» ташкилотлари, Халқ хўжалиги кенгашлари, колхозлар, совхозлар ва РТСлар билан биргаликда ишлаб чиқиб, бу чораларни амалга оширишни топширди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми халқ хўжалик эҳтиёжлари учун металлнинг қўшимча резервларини қидириб топиш ишларига катта аҳамият бериб, комсомол ташкилотларининг 1960 йилда комсомоллар ва ёшларнинг, пионерлар ва ўқувчиларнинг кучи билан 4 миллион тонна темир-терсак тўплаш тўғрисидаги таклифларини қувватлади.

Пленум комсомол ташкилотларининг зиммасига қишлоқда маданият учун бошланган юришни тағин ҳам кенг миқёсда давом эттириш вазифасини юклади.

* * *

ВЛКСМ Марказий Комитети VII пленумининг қатнашчилари кун тартибидаги иккинчи масалани — «Жамоатчилик тартибини бузишларга қарши курашда комсомол ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисида» деган масалани муҳокама қилиб, шуни уқтириб ўтдиларки, Коммунистик партия, унинг Ленинчи Марказий Комитети ёш авлод тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилиб келаётганлиги туфайли, совет йигитлари ва қизлари коммунизмнинг тантана қилишига сидқидил билан ишонган дадил, мард ва шижоатли кишилар бўлиб ўсмоқдалар. Коммунистларча яшашга ва ишлашга интилиш ёшларимиз учун энг биринчи ҳаётий эҳтиёж бўлиб қолмоқда.

Бироқ, ВЛКСМ Марказий Комитети шуни қайд қилиб ўтдики, баъзи комсомол ташкилотларининг ёшларни тарбиялаш соҳасида олиб бораётган ишларида ҳали ҳам камчиликлар бор. Комсомол ташкилотларининг ишида рўй бераётган жиддий нуқсонлар кўпинча шунга олиб келмоқдаки, бунинг натижасида баъзи ёшлар комсомол таъсиридан четда қолмоқдалар, бизга ёт қарашлар ва бизга ёт ахлоқ таъсири остига тушиб қолмоқдалар.

Пленум партия XXI съездининг тарихий қарорларини, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида» деган қарорини ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасида олиб борилаётган ишларнинг ҳаммасига асос қилиб олиш вазифасини комсомол ташкилотлари зиммасига юклади.

Пленум шуни уқтириб ўтдики, мамлакатимизда коммунизм қуриш кенг авж олдирилган шароитда ёшларнинг жамоатчилик ташаббусини ва активлигини янада ривожлантириш айниқса катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Винница области ва Днепропетровск шаҳар комсомол ташкилотларининг ёшларга жамоатчилик касбларини ўргатиш йўлида бошлаган ташаббуслари ҳамда Ленинград, Калинин, Одесса ва бошқа шаҳарлардаги комсомол ташкилотларининг ёшларнинг қизиқишларига қараб улар учун жамоатчилик клублари ташкил этиш йўлидаги ташаббуслари пленум қарорида маъқулланди.

Пленум кўнгилли халқ дружиналаридаги комсомоллар ва ёшларнинг сонини анча кўпайтиришни, халқ дружиналарининг ишини яхшилаш чораларини кўришда партия ташкилотларига ҳамиша ёрдамлашишни зарур, деб топди.

ВЛКСМ Марказий Комитети пленуми комсомоллар ёшлар жамоатчилик тартибини ва социалистик ахлоқ нормаларини бузувчиларга қарши курашда актив қатнашадилар ва ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида партия томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ўзларининг бутун кучларини сарф қиладилар, деб ишонч билдирди.

Куйбишев район комсомол комитети, илмий ва сиёсий билимларни тарқатувчи жамиятнинг район бўлими ҳамда фармацевтика институти комсомол комитети «Коммунистик жамият кишисини қандай тасаввур қиласан» деган темада диспут ташкил қилдилар. Суратда: диспут қатнашчиларидан фармацевтика институти студентлари (чапдан ўнгга) С. Бобожонов, А. Султонов, Б. Залова, В. Бикова, Б. Усмонов ва И. Пирмуҳамедов.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

МАТБУОТ ОБЗОРИ

Чўпоннинг редакторга хати

Чўпон қўйларини тоғ бағрига қўйиб юборди. Ўзи эса узун таёғига суяниб, чўнтагидаги тўрт букланган хатини олиб яна кўз югуртирди. Мактуб район **«Коммунизм туи»** газетасининг редактори номига ёзилган экан.

«Мен тоғ оралиғидаги отарда яшайман. Гапнинг ростини айтсам бу ерга лекторлар камдан-кам келади. Янги кино-фильмлар бизга жуда-жуда таниқ. Негаки отаримиз қишлоқдан анча узоқда. Бўш вақтларимни ўқиш-ўрганишга сарфлайман. Чорвадорлар ҳаётидан ёзилган очерк, ҳикояларни қизиқиш билан ўқийман.

Почтальон «Коммунизм туи» газетасининг янги сонларини вақтида келтириб туради. Ундаги материалларни ҳам мунтазам ўқиб бораман. Шу сабабли мен бу хатимда газета материалларига нисбатан ўзимда туғилган айрим фикрларни ёзмоқчиман.

Ўзингиз яхшироқ ўйлаб кўринг ўртоқ редактор! Районимиз чорвадорлар макони. Тоғ ва сойликларда, Чирчиқ дарёсининг ёнларида юзлаб чўпонлар қўй боқишади. Улар турлича ишлашади. Бирининг қўйлари семиз, иккинчисиники ориқ. Жун қирқиб олишда, қўзилатишда ҳам нотекисликлар бор. Орамизда орденли чўпон, молбоқарлар, машҳур сут соғувчилар кўп. Лекин ана шундай кишиларнинг ҳаётини газета тўла ёритаётир, деб айтаоласизми? Яхшиларнинг тажрибасини кенг ёйиш, орқада судралиб қолаётганларнинг камчиликларини кўрсатиш газетанинг иши эмасми?

Сизлар кўп ҳолларда чорвадорларнинг қилган ишларини қуруқ фактларда қайд қилишдан нарига ўтмайсиз. Олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг қандай курашаётганини атрофлича жонли кўрсатадиган материалларни жуда кам учратамиз. Кўп ҳолларда бу соҳада муҳим ишлар камситиляпти. Тўғрисини айтсам чорвадорларга газета саҳифасидан жой беришда ҳасислик қиляпсиз. Иккинчи даражали ва газетхонлар учун унчалик характерли бўлмаган материаллар эса кўп ўринни эгалламоқда.

Янги йилга атаб чиқарган газетангизни яна бир қўлингизга олиб қаранг. Бадиий томондан жуда бўш, мазмуни саёз бир шеърга икки устун берибсиз-да. Машҳур сут соғувчи Унсиной Акбаровага атиги 7 қатор жой қолибди. Шу ҳам инсофданми? Бу икки жумлада у нимани ҳам айтаоларди!

Ўша сонда Ленин орденли чўпон Аширмат Эштоев имзоси билан босилган хабар ҳам камчиликлар билан тўла. Унда чўпоннинг қўзилатишдаги бой тажрибаси ҳақида бир оғиз ҳам сўз йўқ. Нуқул чалкаш жумлалар, ноаниқ иборалар. Хабарда кўрсатилишича чўпон ўтган йили ҳар юз совлиқ қўйдан 129 дан қўзи олибди. Орадан бир ҳафта ўтгач Аширмат аканинг олган социалистик мажбурияти эълон қилинди. Бунда эса ўша факт ўзгартирилиб бошқача берилган. Унда ҳар юз бош совлиқдан 120 дан қўзи олинди, дейилади. Яна бир неча кундан кейин газета мажбуриятдаги бошқа баъзи рақамларни янглиш босилганини айтиб, ўқувчилардан узр сўради.

Умуман «Коммунизм туи»да ўз ўқувчиларини тез-тез чалғитиб туриш одат тусига кириб қоляпти.

Редакция ходимлари чорвачилик фермаларида, отарлардаги чўпонлар орасида бўлиб турганларида сўзсиз бундай камчиликлар бўлмас эди. Чорвадорларнинг бой ҳаёти эса газетада кенг ва мазмунлироқ ёритиларди.

— Кези келганда,— деб ўқишда давом этди у.— бош мақолалар ҳақида ҳам бир неча сўз айтмоқчиман. Уларнинг кўпини ўқидим. Уларда биз чўпонлар учун кор қиладиган маъни жуда кам, савияси пастликда бири-биридан қолишмайди. Жойлардаги жўшқин ҳаётни кўрмай, сезмай ёзаяпсизлар. Ҳамма иллат шунда бўлса керак. «Колхозларда йиллик ҳисоботга тайёргарликни пухта ўтказайлик», «Янги йилда янги ғалабаларга эришайлик!» деган ва бошқа бош мақолалардан нимани ҳам ўрганиш мумкин, қани айтингчи? Ҳаммаси умумий гап.

Чўпон қўйларини ўтлоқ ерларга ҳайдаб ўқишни давом қилди:

«Редактор ўртоқ Қ. Майлибоев! Буни нега ёзди, деб хафа бўла кўрманг. Агар сиз мухбирларнинг йиғилишларини вақти-вақти билан ўтказиб, чорвадорларнинг учрашувларини ташкил қилиб турганингизда эҳтимол мен ҳам таклиф қилинган бўлардим. Ана шунда сўзга чиқиб, ўз мулоҳазаларимни айтардим. Афсуски бундай қилмаяпсиз. Ҳатто газетхонларнинг конференциясини чақириш ҳам эсингизга келмаяпти. Бунинг устига қўлингиздаги ўткир қайчи билан республика, область газеталарида босилган катта-катта материалларни қирқиб олиб, қайта-қайта босиб чиқаришни одат қилганингиз дард устига чипқон бўлаяпти.

Ишимиз кўп. Гўшт, сут, майин жун етиштиришда етти йиллик планни муддатидан олдин бажаришга аҳд қилиб, ўз устимизга конкрет мажбуриятлар олдик. Ана шу улуғвор ишда газета ҳам ташкилотчи бўлсин ва бунга муносиб ҳиссасини қўшсин. Муддаомиз шу.

Ҳурмат билан 14-«Ўғам» совхозининг чўпони Т. Умирзоқов.

РЕДАКЦИЯДАН: Бўстонлиқ район «Коммунизм туи» газетасининг кўп сонларини кўриб чиқдик. Чўпоннинг хатида келтирилган фактларга тўла қўшилдик ва уни қозоқчадан ўзбек тилига таржима қилдик.

Газета витриналарига аҳамият берилсин

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги биносига киришингиз билан рўпарадаги витриналарга кўзингиз тушади. Авваллари бу витриналарга газеталарнинг янги сонлари осиб қўйиларди. Министрликка иш билан келган гражданлар газеталардаги материалларни зўр қизиқиш билан ўқир эдилар.

Лекин кейинги вақтларда шу яхши иш унутиб қўйилди. Бир витринада «Правда Востока» газетасининг ўтган йил 8 октябрдаги сони осилганича турибди. Иккинчи витринага эса «Социал таъминот» деворий газетасининг кейинги сони илиб қўйилган.

Министрликда витриналарга газеталар осиб қўйилмаётгани ҳақида анча гап бўлди. Ҳатто бу ҳақда министрлик партия ташкилотининг секретари Ҳолида Охунжоновага бир неча марта гапирилди. Лекин у ҳамон «илишга ортиқча газета йўқ» деган баҳона билан бу ишга бош қўшмай келмоқда.

Республика Савдо министрлигининг бошланғич партия ташкилоти ҳам витриналарга аҳамият бермаётир. Бу ердаги газета витриналари кўпинча бўш бўлади. «Известия», «Ташкентская правда» газеталари учун қилинган витриналарга бир неча ойдан бери газета осилмай қўйилди.

М. ҒАНИЕВ.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

В. И. Ленин Рублевск водокачка ишчилари орасида. 1919 йил Май (кинокадр). (КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти нашрга тайёрлаган альбомдан).

БОНЧ-БРУЕВИЧ

В. И. Лениннинг Кремлда сайр қилиши

Владимир Ильични даволовчи врачлардан, Ленин бирон митингда қачон сўзлай олади, деб сўраганимизда уч ойдан илгари мумкин эмас, деган жавоб олдик. Владимир Ильични кинога олиш керак эди. Бу иш кинооператор Болтянскийга топширилди. Унга Владимир Ильични ўзига билдирмасдан кинога олишни тайинланган эди, чунки агар билиб қолса, у бунга кўнмас эди. Ҳамма нарсани гаплашиб олиб, Болтянскийни кўнгилли қуёшли кунларнинг бирида Кремлга чақиришга қарор қилдик. У ўзининг кинооператорлари билан келиши ва уларни жой-жойига — «Царь Пушка»нинг ёнидаги бурчакларга ва асфальт йўлка бўйлаб бошқа жойларга қўйиши керак эди. Бу йўлка арсенал ёнидан ўтиб «Царь Пушка» ғача чўзилиб кетарди. Владимир Ильич шу жойларда юриб сайр қилиши керак эди.

Биз бу муҳим ишни тезроқ қилишга ва уни ленталарда кўп нусхада кўпайтириб ҳамма жойда ишчиларга ва халққа Владимир Ильичнинг Кремлда сайр қилиб юрганини кинода кўрсатишга шошилар эдик.

Бир мунча вақт ўтгандан кейин жуда яхши куз кунига тўғри келдик. 1918 йил сентябрь ойи эди. Телефон орқали Болтянскийга тайёрланинг, деб хабар қилдик. Шу билан бирга Владимир Ильични ҳам огоҳлантириб, соат бирга яқин албатта, ҳавога чиқишини врачлар маслаҳат беряпти дедик.

Владимир Ильич менга шу бугун ташқи ишлар комиссари Г. В. Чичеринга бориб унга берилган саволларга ёзма жавоб келтиришим зарурлигини айтди.

— Жуда яхши, — дедим мен, — Сиз ҳаво олгани чиқасиз, мен сиз билан бирга бўламан. Сўнгра сизни уйга кузатиб қўяман-да, дарҳол Чичеринга бориб келаман.

Владимир Ильич рози бўлди.

Белгиланган вақтда мен яна сайр қилишга чиқишимиз кераклигини Владимир Ильичга огоҳлантирдим. У тез турди ва кепкасини олиб:

— Пальтосиз чиқаман, бугун кун жуда яхши! — деди.

Владимир Ильичнинг чиқаётганлигини ишлар мудирлигидаги ўртоқлар Болтянскийга хабар қилишган эди.

Подъезддан чиққач, биз кундалик ишлар ҳақида гаплашиб, асфальт йўлкага қараб боравердик.

Владимир Ильичнинг то эшикдан чиққанидан уйга қайтиб кирганигача кинопленкага олинган.

Биз гап билан машғул бўлиб борардик. Шу пайтдан фойдаланиб кинооператорлар ҳар томондан Владимир Ильичнинг ҳар бир ҳаракатини ва ҳар бир одимини суратга олишга уринардилар.

Владимир Ильичнинг ўзини алоҳида суратга олишлари учун мен қулай вақт келганда ундан ўзимни сал нарига олдим. Бу ҳаракатим унинг ўткир назаридан четда қолмади ва у:

— Сиз нима учун ўзингизни четга тортяпсиз?.. Сайр қиладиган бўлсак бирга қилайлик-да! — деди.

Мен дарров унга яқинлашиб олдим ва биз менинг Г. В. Чичерин билан бўладиган суҳбатим ҳақидаги гапга ўтиб кетдик.

Владимир Ильич мен жавоб олиб келишим керак бўлган масалаларни такрорлади, шу тариқа биз «Царь Пушка»га яқинлашиб қолдик. Менинг яна нарироқ бориш тўғрисидаги таклифимга Владимир Ильич:

— Яхши бўларди-я, бироқ мумкин эмас-да: соат тўртгача баъзи нарсаларни ёзиб улгуришим зарур, сўнг келишлари керак бўлган икки ўртоқни қабул қилишим лозим, — деди.

Владимир Ильич шу чоқ дафъатан орқага бурилди. Бу, айни кинооператорларнинг қайтадан группаларга бўлиниб олишлари ва кетимиздан боришлари керак бўлган пайт эди. Улар Владимир Ильичнинг кўриб қолишидан ва сайр қилмай кетиб, кинога тушириш ишининг тўхтаб қолишидан қўрқар эдлар.

Биз орқага қараб бамайли хотир кетаётган эдик. Владимир Ильич йигирма-ўттиз қадам юргандан кейин бирданига:

— Уни қаранг, биров чопиб келяпти, елкасида аллақандай бир нарсаси бор... Ийе, у киночи-ку...— деди.

— Жуда тўғри, у кинооператор ва улар бу ерда кўпчилик. Сизни кинога олиб юришган эди, — деб жавоб бердим мен Владимир Ильичга.

— Хўш, сизга ким рухсат берди? ва нима учун сиз мени огоҳлантириб қўймадингиз? — деб сўради у.

— Шунинг учунки, сиз бунга кўнмас эдингиз. Сизни кинога олиш эса жуда зарур эди...

— Бу тўғри, мен чиқмаган бўлардим... Шундай қилиб, сиз мени алдабсиз-да... Бу қанақаси, Владимир Дмитриевич? — таъна билан сўради у.

— Ҳаётимда биринчи ва охирги алдашим, Владимир Ильич, — деб жавоб бердим мен унга. Бироқ сизни қандай бўлмасин ишчиларга кўрсатиш керак. Чунки сиз ҳали уч ой ўтмасдан бирон жойга чиқиб сўзлашингиз мумкин эмас...

— Ҳа, ҳа, буни ҳали кўрамиз... — деди у.

— Врачларнинг сўнгги маслаҳат мажлиси (консилиуми) да шундай дейилди, лекин ишчилар ҳамма жойда хавотирланмоқдалар. Биз сизни сайр қилиб юрган чоғингизда кинога олиб, энг аввал барча ишчи клубларида кўрсатишга қарор қилдик. Бу ишчилар синфи учун жуда зарур ва фойдалидир.

— Хўп, агар бу иш ишчилар синфи учун фойдали бўлса майли, сизнинг гуноҳингиз ҳам ювилибди... — деди Ленин ва бизлар, бу ишнинг қандай уюштирилганлиги ҳақида қувнаб сўзлашиб, ҳазил-мутойиба билан кула-кула илгари қараб кетдик.

— Ҳа, бу бутун бир киночилар фитнаси бўлибди... Сиз мени жуда усталик билан қўлга туширибсиз, — деярди оқ кўнгиллик билан Владимир Ильич.

Кинооператорлар уюштирилган «фитна»нинг сири очилиб қолганини кўриб, ўзларининг яшириниб турган жойларидан югуришиб чиқишди-да, бизнинг гаплашиб турган чоқларимизнинг ҳаммасини суратга оливолишди. Владимир Ильичнинг шоди-хуррам кулаётганлиги бу суратлардаги кадрларнинг жуда яхши чиққани эсимда. Бошқа суратлар ҳам жуда ҳаётий ва ажойиб чиққан эди.

Болтянский бу суратларни залда Владимир Ильичга кўрсатган вақтда, унга айниқса «Царь Пушка» ёнидаги сурат жуда ёқиб тушди.

Кинолентани Кремлда кўрилиб Владимир Ильич маъқуллагандан кейин сал ўтгач, у анчагина қисқартирилган ҳолда «Владимир Ильичнинг Кремлда сайр қилиши» номли кино картина бўлиб чиқди ва кино театрларнинг экранларида кўрсатила бошланди.

У аввало «журнал» тариқасида Москва ишчи кварталларида, сўнгра ҳамма ерда намойиш қилина бошлади. Томошабинларнинг хурсандчилиги чексиз эди. Владимир Ильич экранда пайдо бўлиши билан ҳамма ўрнидан туриб, узоқ қарсаклар ва «Яшасин Владимир Ильич!» деган хитоблар билан зални янгратиб юборар эди.

ХАЛҚ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

Колхозчилар миннатдор

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССР аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни ва унинг соғлигини сақлашни янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорини Орджоникидзе районидаги Дўрмон касалхонасининг медицина коллективи зўр қувонч билан кутиб олди.

Ўртоқ С. Саъдуллаев бош врачлик қилаётган бу касалхона «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзоларига хизмат қилади. 25 ўринлик касалхона, рентген, физиотерапия кабинетлари, аптека ва 8 ўринлик туғруқхона колхозчиларга хизмат қилмоқда.

Колхознинг Дўрмон участкасидагина мазкур касалхона ихтиёридаги 7 та фельдшерлик-акушерлик пункти, 1 фельдшерлик-соғломлаштириш пункти ишламоқда. Касалхона ходимларининг колхозчилар ўртасида медицина пропагандасини яхши йўлга қўйганликлари туфайли безгак ва дифтерия каби юқумли касалликлар деярли тугатилди. Бу йил касалхонада 850 бемор даволанди.

Колхоз правлениеси касалхона ишини яхшилашга катта ёрдам бериб келмоқда. Колхоз касалхонага «ЗИМ» тез ёрдам машинаси олиб берди ва физиотерапия кабинетини жиҳозлаб, уни асбоблар билан таъминлади. Колхоз правлениеси 5 ўринлик туғруқхонани кенгайтириш тадбирларини кўрмоқда.

Бу йил колхоз правлениеси касалхона қошидаги амбулаторияни кенгайтиришни мўлжаллаган. Амбулаторияда процедура, тиш, болалар кабинетлари қурилади.

М. БОЛТАБОЕВ.

Новаторларимиз ҳиссаси

Шахтерларимиз ўтган хўжалик йилини яхши якунладилар. Кўмир қазиб чиқариш йиллик планини муддатидан анча илгари адо этиб қўшимча равишда 25 минг тонна ёқилғи бердик. Шу билан бирга маҳсулот таннархи анча камайди, меҳнат унумдорлиги эса ошди. Бунда тиниб-тинчимас рационализатор ва ихтирочиларимизнинг ҳам ҳиссалари бор. КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бераётган новаторларимиз ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, иш шароитини яхшилашга қаратилган жуда кўп таклифлар билан чиқдилар.

Ўтган йил давомида оғир ишларни енгиллаштиришга қаратилган 40 га яқин таклиф амалга оширилди. Бу таклифлар ҳар йили корхонамизга 600 минг сўмдан зиёдроқ маблағни тежаб қолиш имконини беради. Пешқадам рационализаторлардан кон мастерлари И. Братерский, И. Коваленко ўртоқлар ва бошқа ўнлаб шахтерларимиз бирнечтадан қимматли таклиф киритдилар.

Янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш бўйича ҳам айрим ишлар амалга оширилди. КРС—220 маркали лентали транспортер ўрнатилди. Бу, илгариги ишлаб турган РТУ—30 маркали занжирли транспортерларга нисбатан катта афзалликларга эга. Уни ишга тушириш кўмир қазиб чиқариш суръатини тезлаштириш, меҳнат унумдорлигини анча оширишни таъминлади.

Шахтада ҳар йили кўплаб қимматли транспортер лентални чиқиндига чиқариб ташланарди. Бу шубҳасиз маҳсулот таннархининг ошиб кетишига сабаб бўларди. Новаторларимиз унга хотима бериш ва эскириб қолган транспортер ленталарини бир-бирига улаб қайтадан фойдаланишни таклиф қилдилар.

Бир йил ичида жорий қилинган янги техника воситалари коллективга 120 минг сўм фойда келтирди.

Етти йилликнинг иккинчи йилида зиммамизга янада масъулиятлироқ вазифалар юклатилган. Биз кўмир қазиб чиқаришни кўпайтириш билан бирга унинг таннархини камайтиришимиз, сифатини яхшилашимиз лозим. Рационализатор ва ихтирочиларимиз бу вазифанинг муваффақиятли ҳал қилинишига ёрдам бериш учун ижодий изланишларни зўр ғайрат билан давом эттирмоқдалар.

А. МИРСОАТОВ,
Оҳангарондаги 9-шахта бош механигининг ёрдамчиси.

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИЯСИ МАМЛАКАТЛАРИГА

Яқинда Чирчиқ шаҳридаги «Ўзбекхиммаш» заводининг маҳсулотлари ортилган катта состав Халқ Демократияси мамлакатлари томон йўл олди.

Бу маҳсулотлар орасида Хитой Халқ Республикаси, Болгария ва Руминия Халқ Республикалари буюртмалари бўйича тайёрланган нефть саноати учун холодильник, азот-ўғит заводи учун иситқич ва шамол берувчи ускуналар ҳамда бошқа анжомлар бор. Булар заводнинг янги йилда юборган дастлабки экспорт маҳсулотларидир.

Ҳозир завод цехларида Болгария заказн бўйича контакт аппаратлари ва газ саноати учун зарур трубалар тайёрланмоқда.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Тошкентдаги электротехника заводи коллективи Мисрда қурилаётган Асуан тўғони учун приборлар тайёрлашга киришди. Бу янги қурилиш учун корхона цехларида бир қанча электр асбоблари ишлаб чиқарилади. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси Назира Ортиқова. У нормани 160—170 процент бажармоқда.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Бу, давлат мулки-ку!

Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши енгил саноат бошқармаси раҳбарлари диққатига

Янгийўлдаги пойафзал фабрикаси ўрнида бундан икки йил муқаддам тикувчилик-пойафзал комбинати ишлаб турарди. Корхонада оёқ кийимлари билан бирга турли-туман кийим-кечаклар ва бошқа буюмлар ҳам тайёрланарди. Унчалик катта бўлмаган комбинатда кўп хилдаги материалларни тайёрлаш айрим қийинчиликларни туғдирди. Маҳсулот сифати ёмон, таннархи эса анча қиммат эди.

Комбинат коллективи бу камчиликларга хотима бериш учун корхонани ихтисослаштириш лозим деган фикрга келди. Ишчилар бу ҳақда ёрдам сўраб, Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши енгил саноат бошқармаси раҳбарларига мурожаат қилдилар. Бошқармадагилар бу ташаббусни маъқуллади ҳамда пойафзал ишлаб чиқариш учун зарур асбоб-ускуналарни етказиб бериш, фойдаланилмайдиган эски машиналарни бошқа корхоналарга ўтказишга ваъда бердилар. Шу-шу бўлди-ю, комбинат пойафзал ишлаб чиқарадиган фабрикага айлантирилди. Ихтисослаштириш дастлабки кунларданоқ ижобий натижалар бера бошлади. Маҳсулот тайёрлаш давлат планлари мунтазам ошириб бажариладиган бўлиб қолди. Унинг сифати беқиёс яхшиланди, таннархи эса анча камайди.

Аммо шу ерда битта «лекин»и чиқиб қолди. Жуда кўп тикув машиналари фабрикада бир неча ойлаб бекор ётди. Буни кўрган ишчилар машиналарнинг ҳолига ачиндилар, агрегатларни бошқа тикувчилик корхоналарига жўнатмаётган енгил саноат бошқармаси раҳбарларидан хафа бўлдилар. Фабрика маъмурияти билан енгил саноат бошқармаси раҳбарлари ўртасидаги сон-саноқсиз ёзишмалардан сўнг 260 та тикув машинаси турли фабрикаларга, мактабларга тарқатилди. Аммо корхонада икки йилдан бери бекор ётган машиналар ҳам бор. 17 та машина занг босиб, ишдан чиқиш олдида турибди. Жумладан, 46 минг 962 сўмлик ўнта тикув машинаси, пойафзалга ёғоч пошна қоқувчи 14 минг 84 сўмлик битта агрегат, 21 минг 228 сўмлик тагчармни прессловчи иккита ускуна ва бошқа механизмлар шулар жумласидандир. Қуйингчи жами бўлиб, 106 минг 897 сўм 50 тийинлик машиналар «бир меҳрибон эга чиқиб, бизни ҳам хизматга олармикин» деб интизорда ётибди.

Енгил саноат бошқармаси раҳбарлари бу ускуналарни ҳам бошқа корхоналарга бериш ҳақида бир неча бор ваъда бердилар. Амалда эса ваъданинг устидан чиқишни хаёлларига ҳам келтирмаётирлар. Ахир бу машиналар давлат, халқ мулки-ку! Бу машиналардан икки йил давомида фойдаланилганда, шубҳасиз катта фойда олинарди. Енгил саноат бошқармаси раҳбарлари қуруқ ваъда бериш ўрнига бу машиналардан бошқа фабрикаларда фойдаланиш учун зарур чораларни кўришлари керак. Бўлмаса юз минг сўмлик халқ мулки яроқсиз ҳолга келиб қолиши мумкин.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

Темир-бетон заводлари ихтисослаштирилмоқда

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги уй-жой ва саноат қурилиши учун темир-бетон деталлар ва конструкциялар ишлаб чиқарувчи заводларни ва полигонларни ихтисослаштиришга киришди. Республикада ҳаммаси бўлиб 12 та йирик корхона ихтисослаштирилади.

Ихтисослаштирилган завод ва полигонлар маълум ишлаб чиқариш профилига эга бўлади. Улардан бир қисми саноат биноларининг элементларини, бошқалари том ёпадиган ҳар хил плиталар, яна бир қисми юқори вольтли электр линиялари учун темир-бетон тиргаклар ишлаб чиқарадиган бўлади. Кичик серияли ва якка-якка буюмлар ишлаб чиқариш бевосита трестларга қарашли кичикроқ полигонларга кўчирилади.

Тор ихтисослаштиришнинг амалга оширилиши қурилиш индустрияси корхоналари учун янги ишлаб чиқариш имкониятларини вужудга келтиради. Чунки эндиликда ҳар бир завод ва полигонда ишлаб чиқариладиган буюмларнинг номенклатура рўйхати шу вақтгача бўлиб келган икки юз — уч юз ўрнига, эндиликда кўп деганда ўн хил деталь ва конструкция билан чекланади, корхона ишлаб чиқаришни катта сериялик принципи асосида ташкил қилиб, ишларни энг юқори даражада механизациялаш ва автоматлаш имкониятига эга бўлади. Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлар заводининг тажрибаси кўрсатадики, деталлар ва конструкциялар ишлаб чиқаришнинг ихтисослаштирилиши меҳнат унумдорлигини 18—20 процент оширишга имкон беради, маҳсулот таннархини янада камайтириш имкониятларини очиб беради.

Министрликда ишлаб чиқилган планда Тошкент ва Фарғона иқтисодий районларида жойлашган завод ва йирик полигонларни биринчи навбатда ихтисослаштириш кўзда тутилган. (ЎзТАГ).

БОЛАЛАР ТАРБИЯСИДА ЖАМОАТЧИЛИК РОЛИНИ ОШИРАЙЛИК!

Ота-оналар комитети—мактабнинг таянчи

Партия ва ҳукуматимизнинг халқ маорифи системасини янада ривожлантириш, мамлакатдаги мактабларда таълим-тарбия ишларини турмуш билан боғлаб олиб бориш соҳасидаги кўрсатмаларини тўлиқ бажаришда ота-оналар комитетлари ҳам муҳим роль ўйнашлари мумкин. Ҳозир кўпгина мактаблар ҳузурида ота-оналар комитетлари ишлаб турибди. Бу комитетларга уюшган активлар ўзларининг бой тажрибалари, малакалари ва ишлари билан ёшларни меҳнатсевар, билимдон ва ҳунар эгаллаган ажойиб кишилар қилиб тарбиялашдек муҳим ишга ҳар тарафлама ёрдам бермоқдалар.

Масалан, Киров район Урицкий кўча 29- уйда, ота-оналардан Юнусов ва Ефримовларнинг ташаббуси билан 1957 йилда ота-оналар комитети ташкил этилди. Мазкур уй-жой бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Аҳмедов бу ишга катта ёрдам берди. Ота-оналар комитети ташкил этилгандан буён 29- уйда турувчи меҳнаткашлар ўз фарзандларининг ўқиши, юриш-туриши, тарбияси ва бошқа масалалар билан янада кенгроқ шуғулланадиган бўлдилар. Комитет бошчилигида ота-оналарнинг ёрдами билан ўқувчилар учун 2 та катта павильон қурилди. Бу ерда болалар коллектив равишда дарс тайёрлайдилар, маданий ўйинлар билан шуғулланадилар, спорт мусобақалари ўтказадилар, хуллас, бўш вақтларини хушчақчақ, сермазмун, маданий ва фойдали ишлар билан банд бўлган ҳолда ўтказадилар.

Болалар уй-жой территориясини кўкаламзорлаштириш, гулзорга айлантиришда жонбозлик кўрсатиб ишлаётирлар. Улар дарахт ва гулларни меҳр билан парвариш қилаётирлар. Ёз пайтларида бу ҳовлида шаҳарда қоладиган болалар учун лагерь ташкил этилади. Бу лагерда 29-уйда яшовчи болаларнинг қувноқ дам олишлари учун ҳамма шароит яратиб берилган.

Бу йил уй-жой бошқармасининг ёрдами, ота-оналар комитетининг ташаббуси билан кўпгина тадбирлар ўтказилди, жумладан, 265 бола учун икки сменада тантанали арча байрамлари уюштирилди.

Яқинда ота-оналар комитетининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис комитетнинг 3 ойлик иш планини тасдиқлади. Бу планга мувофиқ мактаблар билан алоқа мустаҳкамланади, ота-оналар ҳар 10 кунда ўқувчиларнинг ўзлаштиришларини аниқлаб боришларига ёрдам берилади. Ота-оналар комитетидан бир киши педагогика Советининг мажлисларида доимо қатнашиб туради. Ойига икки марта махсус деворий газета чиқарилиб, унда ўқувчиларнинг давомати, ўзлаштириши, юриш-туриши каби масалалар акс эттириб борилади. Бу ишларга актив пионерлар, комсомоллар ҳам жалб қилинади.

Киров район партия комитети, комсомол комитети ва район ижроия комитети ота-оналар комитетига яқиндан ёрдам бермоқда. Жамоатчиликнинг ёрдами билан пионерлар хонаси учун бино қурилмоқда.

Ота-оналар коллективи мактабнинг чинакам кўмакчиси ва таянчи бўлиб қолади.

Г. ШАЙДУЛЛИНА,
Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, пенсионер.

Оталикдаги мактабда

Ўтган йил сентябрь ойлари эди. Тошкент трактор йиғув заводининг цехларига меҳнат дарсини ўтказиш учун келган ўқувчилар коржома кийиб станокларни моҳирлик билан бошқараётган ишчиларнинг завқ-шавқ билан меҳнат қилаётганликларини кузатиб туришар экан, баъзи болаларнинг кўнглидан, жуда қийин бўлар экан-ку, деган фикр ўтса, баъзиларнинг кўнглида меҳнат аҳлининг фидокорлигига нисбатан меҳр-муҳаббат ҳислари уйғонди. Болалар заводга келган сари уларнинг меҳнатга бўлган муҳаббати ортаберди.

Меҳнат дарси ўқитувчиси Усмонов, цех бошлиғи Зузин ўртоқлар сабот-матонат билан болаларга ижтимоий-фойдали меҳнатнинг афзалликларини тушунтиришди, уларга иш бериб, мустақил равишда деталлар ясашни ўргатишди. Кўп ўтмай Тўлқин Усмонов, Нуритдин Мажидов, Толиб Қодиров сингари ўқувчилар токарлик, слесарлик, фрезерлик станокларида ишлайдиган бўлиб қолдилар.

Тошкентдаги 119-мактабни оталиққа олган Тошкент трактор йиғув заводи коллективи халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ва мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ҳақидаги Қонунни амалга оширишда ҳар тарафлама ёрдам кўрсатмоқда. Заводнинг малакали мутахассислари ўқувчиларга турли касбларни меҳр билан ўргатадилар, завод маъмурияти эса мактаб устахонасини қуриш учун материаллар, уни жиҳозлаш учун дастгоҳ, болта, арра, омбир сингари асбоблар берди. Электротехника кабинетини саноат токи билан таъминлашда ҳам завод катта ёрдам кўрсатди.

Чирчиқ электрокимё комбинати коллективининг мактабларга оталиқ ёрдамини кучайтириш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватлаган электр ремонти заводи коллективи мактаб устахонасига яна 5 та станок ўрнатиб беришни ваъда қилди.

Мактаб қизлари Сталин номли артелда тикувчиликни ўрганмоқдалар. Артель маъмурияти 5 та тикув машинасини мактабга берган. Ўқувчилардан Озода Аюбжонова, Машҳура Яҳёева, Мавлуда Ортиқовалар кўйлак ва бошқа нарсаларни бемалол тикадиган чевар бўлиб қолдилар. Ўқувчилар мактаб учун керакли дарпарда, дастурхон каби буюмларни ўзлари тикиб бермоқдалар. Мактаб чеварлари 15-«а» болалар боғчасини оталиққа олиб, уларни ёзги кийимлар билан таъминлаш учун завқ-шавқ билан меҳнат қилаётирлар.

Чирчиқликлар ташаббусини қўллаб-қувватлаётган 119-мактаб ва Тошкент трактор йиғув заводи коллективлари ёшларни меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашда дастлабки муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Мактабда ташкил этилган ота-оналар комитетида тажрибали педагоглар, зиёлиларнинг вакиллари ва трактор йиғув заводининг мутахассислари ва раҳбарлари бор. Улар ўз мажлисларида таълим-тарбия ишларини яхшилаш масалаларини муҳокама қилиб турадилар.

З. ОРИПОВ.

Суратда: ота-оналар комитети аъзолари йиғилиш ўтказмоқдалар. **М. Нуриддинов** фотоси.

Мактаблардан дараклар

Оржоникидзе районидаги 20- мактаб ўқувчилари дарсдан кейинги бўш вақтларида «XXI партсъезд» колхозининг фермасида бўлиб, чорвадорларга ёрдам берадилар. Улар совхознинг 140 сигирини боқадилар. Ўқувчилар ўз мактабларида қуёнчилик ва балиқчиликни ҳам ривожлантирмоқдалар. Улар совхозга 28 қуён ва бир қанча балиқ топширдилар.

О. Муҳаммаджонов.

Гулистон районидаги 14-мактабни оталиққа олган «Коммуна» колхози 3 хоналик бино қуриб берди. Бунинг натижасида мактабдаги машғулотлар бир сменага кўчирилди.

Ф. Нишонбоев.

Оҳангарон шаҳридаги 9-шахта despite кончилари 4-мактаб ўқувчиларига ўз касбларини ўргатмоқдалар. Улар мактаб устахонасини жиҳозлаш, теплица қуриб бериш, шахтёрлик ишини ўргатиш каби шарафли вазифани бажараётирлар. Мактаб учун тикув машинаси, фотоаппарат, фильмоскоп, микроскоп сингари асбоблар сотиб олиб бердилар. Е. Ганичкин, М. Ҳамидуллин, И. Волховинский сингари шахта мутахассислари ўқувчиларга меҳнат дарсини ўтаётирлар.

Ф. Петров.

ПИЛЛАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Оққўрғонда пиллачиликни ривожлантириш резервлари

Ўзбекистон КП Марказий Комитети маъқуллаган Ўзбекистон ССР пиллачилик ходимларининг социалистик мажбурияти КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошириш учун пиллачилик соҳасида ҳам қизғин кураш бошланганлигини ифодалайди. Пиллачилик соҳасида областимизда анча орқада қолиб келаётган Оққўрғон райони меҳнаткашлари ҳам ана шу кураш сафига қўшилишлари керак.

Районда баъзи илғор хўжаликлар борки, уларнинг иш тажрибаси пиллачилик соҳасида ҳали фойдаланилмаётган резервлар кўплигини кўрсатади. «Озод», «Ленинобод», Сталин номли колхозлар етти йилликнинг биринчи йилида баҳорги қурт боқишни намунали ўтказиб, анча катта ютуқларни қўлга киритдилар. Масалан, Сталин номли колхозда 155 қути қурт уруғи боқилиб, ҳар қутисидан ўртача 60 килограммдан пилла олинди. Ҳар бир килограмм пилла тайёрлаш учун 0,9 меҳнат куни сарфланди. Бу миқдорни анча характерли деб ҳисобласа бўлади.

Етти йиллик планга мувофиқ районда 1965 йилга бориб пилла етиштириш 1958 йилдагига қараганда 3 баравар кўпайиши керак. Бу мақсадга эришиш учун, фойдаланилмаётган резервларни ишга солиш, биринчи навбатда пилла боқишни ташкил этиш соҳасидаги қатор камчиликларни йўқотиш лозим.

Меҳнат унумдорлигини оширишни кўзда тутиб, пилла қуртларини умумлаштирилган хоналарда боқишни ташкил этиш биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Афсуски, район колхозларида илгари шундай қилинмас эди, қурт боқиш вақти келганида ҳар бир колхоз одатдагидек, пахтачилик бригадаларидан кишилар ажратиб, пиллачилик бригадаларини ташкил этади. Бу усул ишни анча майдалаштириб юбориши билан бирга, кучларнинг тарқоқ бўлишига олиб келади. Масалан, ўтган йили район колхозларида 15 та пиллачилик бригадалари ташкил қилинди. Бу бригадалар 261 звеноларга бўлинди. Ҳар бир звенога 2-3 колхозчи бириктириб қўйилди. Бир звенонинг боққан қурти 2 — 3 қутидан ортгани йўқ.

Кўриниб турибдики, колхозларда қурт боқишни ташкил этиш жуда майдалаштириб юборилаяпти, умумий қуртхоналардан фойдаланилмайди. «Октябрь 40 йиллиги» колхозида бундан 8 йил муқаддам 2 та янги типовой қуртхона қурилган эди. Бироқ ҳозирги пайтда улардан бири омборхонага айлантирилган, иккинчиси эса яхши қуриб битказилмаганлиги туфайли нураб ётипти.

«Ленинобод», Ворошилов номли, Тельман номли, Куйбишев номли колхозларни айланганимизда фойдали майдони анчагина катта бўлган молхоналар борлиги аниқланди. Баҳор — ёз даврларида моллар бирмунча вақт яйловга чиқарилиб боқилиши муносабати билан қишки бинолар бўшайди. Демак бу молхоналарни оқлаб, қурт боқишга мослаштириб фойдаланса бўлади. Шунингдек бошқа жамоат бинолари, дон сақланадиган хоналар, сушилкалардан ҳам пилла қурти боқишда фойдаланиш лозим. Сталин номли ва бошқа колхозларда ҳам ана шундай бинолар бор.

Бундан ташқари етти йиллик планга мувофиқ колхозларда қурт боқадиган йирик хоналарни қуришга ҳам алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Шу муносабат билан колхоз раҳбарлари қурилиш конторасп билан шартнома тузаётганларида арзонга тушадиган, шунингдек кам деганда 20—40 қути уруғни боқишга мўлжалланган, кўп этажли қилиш мумкин бўладиган бинолар қуришни қатъий ҳисобга олишлари лозим. Типовой қуртхоналарнинг афзаллиги шундаки, уларда кўп қурт боқиш билан бирга баъзи бир ишларни бажаришни механизациялаштириш ҳам мумкин бўлади.

Юқоридаги тадбирлар амалга оширилиб, йириклаштирилган қуртхоналар қурилса, қурт боқиш ишлари анча енгиллашади, пилла етиштиришга бўладиган харажат камаяди. Оқибатда кўп кишиларни бу соҳадан озод қилиб пахтачилик ва бошқа ишга жалб қилиш учун шароит яратилади.

Пилла етиштиришни кўпайтиришда илғорларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш ҳам муҳим резервдир. Район колхозларида пилла қуртларини моҳирлик билан боқиб, мўл ҳосил олиб келаётган илғорларнинг сони оз эмас. Бу пиллачилар хоналарни озода сақлайдилар, ҳароратидан вақтида хабардор бўлиб турадилар. Баргни ўз вақтида берадилар. Шу туфайли ҳам қурт боқишга кетадиган вақтни анча қисқартириб, эрта муддатларда пилла ўрашига эришадилар.

Сталин номли колхознинг аъзоси Ҳанифа Раимбоева ана шундай моҳир пиллачилардандир. Бу звенода ўтган йили 1,5 қути оқ пилла навли қурт уруғи боқилди, қуртлар 25 кунда пилла ўрашга киришди, ҳар қутисидан 107 килограммдан ҳосил олинди. Шу колхознинг ўртоқ Нусрат Мирпоччаева бошлиқ звеноси ҳам яхши кўрсаткичга эришди. Моҳир пиллачиларни бошқа хўжаликларда ҳам учратиш мумкин. Улар қуртларни жадал усулда боқиб йилдан-йилга яхши натижага эришмоқдалар. Афсуски районда шундай илғор қурт боқувчиларнинг тажрибасини оммалаштиришга яхши эътибор берилмаётир.

Район колхозларида пилла етиштиришни кўпайтиришга халақит бериб келаётган камчиликлардан яна бири шуки, уруғлик қуртни тарқатиш ва очириш иши тўғри ташкил этилмаган. Масалан, ўтган йили районда баҳорги қурт боқиш учун оқ пилла уруғи тақсимланган эди. Шундан 105 қути уруғ қатор колхозларда очирилмасдан қолди. Натижада қўшимча равишда яна 120 қути «бағдод-совет № 1» навли уруғ тарқатишга тўғри келди.

Уруғликнинг нотўғри тақсимланиши қандай зарар келтиришини Сталин номли колхоз мисолида кўриш мумкин. Бу колхозда ўтган йили 177 қути уруғ, яъни 1958 йилга нисбатан 13 қути кам уруғ тақсимланди.

Ўтган йили уруғликнинг етарли миқдорда тақсимланмаганлиги туфайли тут баргларининг бир қисми фойдаланилмасдан қолиб кетди. Колхоз раҳбарларининг айтишига қараганда ана шу қолиб кетган барг ҳисобига яна қўшимча равишда 50 қути қурт уруғини боқиш мумкин бўларди.

Район колхозларида 1958 йилдан буён асосан оқ пилла қурти уруғи боқишга кўчилди. Бу уруғликнинг афзалликлари кўп. Биринчидан ундан олинадиган пилла мўл бўлади, таннархи анча арзонга тушади, натижада колхоз ва колхозчиларнинг даромади ортади. Бироқ бизнинг областимизда уруғлик завод йўқ бўлганлиги туфайли уруғни Самарқанд уруғ заводидан келтиришга тўғри келади. Аммо у ердан келадиган уруғлик ҳамма вақт ҳам сифатли бўлавермайди, оқ уруғликка сариқ уруғлик аралаштириб ҳам юборилади. Бунинг натижасида пилла қуртларининг сифати бузилади. Пиллачилар эндигина у ёки бу қуртни боқишнинг усулини ўрганиб олганларида иккинчи йилига бошқа қурт уруғлигини боқишни тавсия қиладилар. Оққўрғон районида ҳам оқ пилла қурти уруғи боқиш билан бирга баъзан «бағдод-совет № 1» нав уруғликни ҳам боқадилар. Тажриба эндиликда тўла равишда оқ пилла қурти уруғи боқишга кўчишга ўтиш ҳар тарафлама фойдали эканлигини кўрсатаяпти.

Район колхозларидаги яна энг муҳим вазифалардан бири қурт боқишни юқори агротехника асосида ўтказиб ҳосилдорликни кескин оширишдан иборатдир. Ҳар қути қурт уруғидан олинадиган пилла лоақал 20—25 килограммдан оширилса, 1965 йилда 150 минг килограммгача яъни 1958 йилга нисбатан уч марта кўп пилла олиш мумкин бўлади. Бунинг учун аввало пиллачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериш лозим. Бу пилла етиштиришни кўпайтиришдаги асосий шартлардандир.

Ўтган йилги ҳисобларга қараганда районда 112.768 дона тўғри усулда ўтказилган тут дарахтлари бор экан, етти йилликнинг охирига бориб тутзорлар кенгайтирилиши лозим. Шу мақсадда бўш ётган ерлар, ариқларнинг, йўл чеккаларининг бўш жойларига тут кўчатлари ўтқазиш керак. Ваҳоланки шундай қилинмаётир. Шу билан бирга тут дарахтларини парвариш қилиш, уларнинг кесиб юборилишига йўл қўймаслик, нобуд қилмаслик учун ҳам контролликни кучайтириш зарур. Дарахтлар сони кўпайтирилиб, парвариши яхшиланса, барг ҳосилдорлиги ортса, шундагина боқиладиган қуртларни тўла барг билан таъминлаш мумкин бўлади. Дастлабки ҳисоблаб чиқишлар шуни кўрсатадики, агар бир килограмм пилла етиштириш учун 15 килограмм барг сарф бўладиган бўлса, 1965 йилга бориб тут дарахтларидан йиғиб олинадиган 1.684.464 килограмм барг 112.297 килограмм пилла етиштириш имкониятини беради. Демак бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, район бўйича етти йилликнинг охирига бориб 150 минг килограмм пилла етиштириш учун ҳозирги йилларда олиниб келаётган 565.545 килограмм барг камлик қилади. Шунинг учун қўшимча барг олишни йўлга қўйиш мақсадида тут дарахтларининг барг ҳосилдорлигини ошириш керак.

Дастлаб шуни айтиш керакки, колхозлар барг ресурсларидан тежамли фойдаланмайдилар, исрофгарчиликка йўл қўядилар. Ҳозирги пайтда жуда кўп колхозларда тут дарахтлари қаровсиз ҳолда қолган. Айниқса «Октябрь 40 йиллиги», «Озод» колхозларида тутзорлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ҳар гектар тутзордан олинадиган баргни 3 тоннадан 5 тоннагача етказиш мумкин. Бироқ баъзи бир колхозларда тут плантациялари бригадаларга бириктиб қўйилмаганлиги туфайли эгасизлик ҳукм суриб ўз вақтида қараб турилмаганлигидан барг ҳосили кам бўлади.

Пиллачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашнинг яна муҳим бир тадбири бир каллакли тут дарахтларини кўп каллакли тут дарахтлари кўчатлари билан алмаштириб уларни кўпайтиришдан иборатдир. Бироқ бу усул ҳали колхозларда яхши жорий қилинмасдан келинмоқда.

«Оққўрғон» совхозида пиллачиликнинг озуқа базаси мустаҳкам эмас. Шу туфайли у ерда қурт боқишда анча қийинчиликларга дуч келинади. Совхоз раҳбарлари бу камчиликни бартараф қилиш тўғрисида ғамхўрлик қилмайдилар. Эндиликда хўжаликнинг ҳамма тармоқларини комплекс ривожлантириш ҳаракати кучайтириб юборилган ҳозирги пайтда пиллачиликка панжа орасидан қараш ҳолларига барҳам бериш лозим.

Юқоридагилардан келиб чиқадиган хулоса шуки, Оққўрғон районида пиллачиликни кескин ривожлантириш учун ҳамма имконият бор. Ҳамма гап ана шу имкониятлардан ўз ўрнида фойдалана билишда. Пиллачилар бунинг уддасидан чиқаоладилар. Оққўрғонликлар пахта етиштиришни кўпайтириш, чорвачиликни ривожлантириш билан бирга пилла етиштириш соҳасида ҳам етти йиллик планини муваффақиятли бажариш учун курашадилар.

Ш. ЗИЁВУДДИНОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

Чет элларда

Совет меҳмонларининг Непалда бўлиши

КАТМАНДУ, 3 февраль. ТАСС мухбири В. Кондрашов хабар беради: Непал короли Махендра бугун зиёфат берди. Зиёфатда Совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов, СССР Олий Совети депутати Е. А. Фурцева, шунингдек уларга ҳамроҳ бўлган Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари бўлими мудири В. И. Лихачев, СССРнинг Непалдаги элчиси Е. Г. Забродинлар ҳозир бўлди. Зиёфатда Непал томонидан Непал қироличаси Ратна Ражия Лакшми Деви шоҳ, Непал бош министри Б. П. Коирала, бош министрнинг ўринбосари Субарна Шамшер ҳозир бўлдилар.

Бугун, совет меҳмонлари резиденцияга келганларидан кейин тез орада Непал бош министри Б. П. Коирала СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошилов ҳузурида, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ҳузурида ва СССР Олий Совети депутати Е. А. Фурцева ҳузурида бўлди.

Ўша куни СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов Непал бош министри Б. П. Коирала ҳузурида бўлди.

Бугун Е. А. Фурцева Непал хотин-қиз ташкилотларининг вакиллари билан учрашди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган бу учрашув вақтида мамлакат хотин-қизлар ҳаракатининг атоқли арбоби Камала Деви хоним Непал хотин-қизлари номидан Е. А. Фурцевани табриклади.

Е. А. Фурцева совет хотин-қизлари номидан Непал хотин-қизларини табриклаб нутқ сўзлади.

Кечқурун Непал-Совет дўстлиги жамияти совет меҳмонлари — К. Е. Ворошилов, Ф. Р. Козлов, Е. А. Фурцевалар шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида К. Е. Ворошилов, Ф. Р. Козлов, Е. А. Фурцева ва уларнинг ҳамроҳлари, шунингдек бош министр Б. П. Коирала, Непал ҳукуматининг министрлари, бир қанча чет эл дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари, жамоатчиликнинг жуда кўп вакиллари ҳозир бўлдилар.

Непал-Совет дўстлиги жамиятининг президенти Р. Шарма совет меҳмонларига мурожаат қилиб табрикнома ўқиб берди. Бош министр Б. П. Коирала Непал ҳукумати ва халқи номидан К. Е. Ворошилов, Ф. Р. Козлов ва Е. А. Фурцевани табриклади.

Совет меҳмонлари номидан К. Е. Ворошилов нутқ сўзлади. У ўз нутқида Совет Иттифоқи билан Непал ўртасидаги дўстлик ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётганлигини ҳамда Непал-Совет дўстлиги уюшмаси бу ишга ўз ҳиссасини қўшаётганлигини таъкидлади.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

КАТМАНДУ, 4 февраль. (ТАСС). Непал короли Махендра Бир Бикрам шоҳ Дева кеча СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва СССР Олий Совети депутати Е. А. Фурцева шарафига зиёфат берди.

Зиёфат вақтида король Махендра ва К. Е. Ворошилов нутқ сўзладилар. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

СОВЕТ ДАВЛАТ АРБОБЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ АҚШДА БЎЛИШИ

ФИЛАДЕЛЬФИЯ, 3 февраль. (ТАСС). Америка Қўшма Штатларида меҳмон бўлиб турган совет давлат арбоблари делегациясининг аъзолари кеча меҳмондўстлик билан қабул қилган Нью-Жерси штатидан жўнаб кетдилар ва машиналарда Филадельфия шаҳрига қараб йўл олдилар. Совет меҳмонлари Филадельфияга келиб, шаҳар муниципалитетида бўлдилар. Бу ерда уларни Филадельфия мэри Дилуорт жаноблари хурсандчилик билан табриклади.

2 февраль эрталаб СССРдан келган меҳмонлар шаҳарнинг тарихий ёдгорликлари билан танишдилар, «Кэртисс» деган йирик нашриётнинг редакциясига бордилар, шаҳар аҳолиси квартираларида бўлдилар.

Кундуз шаҳар савдо палатасининг раиси Л. Смит совет давлат арбоблари шарафига зиёфат берди.

Пенсильвания штати университетида совет меҳмонларини юзларча студентлар ва ўқитувчилар хурсандчилик билан кутиб олдилар. Совет халқи вакиллари билан америка ёшлари ўртасидаги суҳбат самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

Филадельфия муниципалитети кечқурун совет давлат арбоблари шарафига зиёфат берди. Бу зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

ҲИНДИСТОН ЖАМОАТЧИЛИГИ Н. С. ХРУШЧЕВНИ КУТИБ ОЛИШГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРМОҚДА

ДЕҲЛИ, 3 февраль, (ТАСС). Ҳиндистон пойтахти жамоатчилиги СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевни кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. Деҳли муниципал корпорацияси аъзоларининг кеча бўлиб ўтган мажлисида Деҳлидаги энг йирик Рамлила майдонида Совет ҳукумати бошлиғи шарафига граждан қабул маросими ташкил этишга бир оғиздан қарор қабул қилинди.

Президент Эйзенхауэрнинг матбуот конференцияси

ВАШИНГТОН, 3 февраль. (ТАСС). Бугун матбуот конференциясида президент Д. Эйзенхауэр, Совет Иттифоқи космосни тадқиқ қилишда ва бунинг учун зарур жуда кучли ракета двигателлари яратишда АҚШдан олдинда турибди, деди. У, Совет Иттифоқининг бу устунлиги бундан 3—4 йил кейин ҳам илгаригидек сақланиб қолади, деб эътироф қилди.

Совет ҳукумати бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг, СССР Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномаси тузмоқчи, деб айтган гапи тўғрисида президентга савол берилган эди. Эйзенхауэр бунга жавобан, Н. С. Хрушчев бу ҳақда Кэмп Дэвидда ва бошқа жойларда гапирган эди, деди. Бироқ, деди президент, агар шундай шартнома натижасида Ғарбий Берлин Ғарбдан ажратиб қўйиладиган бўлса, у ҳолда, ҳозирги вақтда туғилиши мумкин бўлган энг «мушкул» вазият вужудга келади.

Сўнгра, президент матбуот конференциясида, Совет Иттифоқига маълум бўлган типлардаги атом ва водород қуролини ишлаб чиқариш ҳақидаги махфий маълумотларни Қўшма Штатлар ўзининг иттифоқчиларига бериши масаласига хайрихоҳлик билан қарайман, деди. Эйзенхауэр, менинг фикримча, АҚШ конгресси атом сирларини АҚШнинг иттифоқчиларига ҳозирги вақтда беришни тақиқлаб қўйган мавжуд қонунга тегишли тузатишлар киритиши лозим, деди.

Мухбирлардан бири, Совет Иттифоқининг турли соҳаларидаги, жумладан, фан ва техника соҳасидаги жуда катта муваффақиятлар натижасида ҳозир Америка халқи орасида, ривожланишнинг ҳозирги суръатлари давом этган тақдирда, Қўшма Штатлар «иккинчи даражали давлатга» айланиб қолиши мумкин, деган фикр туғилаётганлигини айтиб, президентдан бу хусусда ўз фикрини айтишни илтимос қилди. Эйзенхауэр ўзининг жавобида, Америка халқи русларнинг муваффақиятлари учун ҳаяжонга тушмай, балки ўз системаси ва идеалларига кўпроқ ишонч билан қараши лозим, деган гапни айтиш билангина кифояланди. Президентнинг сўзига қараганда, бу муваффақиятлар Америка матбуоти томонидан гўё бўрттириб кўрсатилмоқда.

Ядро синовларини тақиқлаш тўғрисида Женевада олиб борилаётган музокаралар қай аҳволда эканлиги тўғрисида саволга жавобан, АҚШ президенти, шу музокараларнинг муваффақиятли тугалланишига заррача умид бўлар экин, Америка делегацияси Женевада тура беради, деб таъкидлади. Эйзенхауэр яна дедики, ядро синовларини тақиқлаш тўғрисида ишонч туғдирадиган тарзда мумкин қадар тезроқ битимга келинганда, яхши бўлур эди.

Эйзенхауэр, менинг фикримча, вице-президент Никсон АҚШ президентлигига республикачилар партиясидан кандидат бўлиб қолади, деб айтди ва шундай бўлишига ўзининг мамнун эканлигини билдирди.

РУМИН-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ РИВОЖЛАНМОҚДА

М. ДАЛЯ

Румыния халқ республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси

Кеча, Румыния Халқ Республикаси билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Битим имзоланганига 12 йил тўлди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари давлат ҳокимиятини узил-кесил ўз қўлларига киритганларидан бир ой кейин имзоланган бу Битим совет ва румин халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликнинг ифодасидир. Бу битим социалистик мамлакатлар ўртасида ҳар томонлама ўртоқларча ҳамкорлик қилиш принципи, пролетар интернационализми руҳи асосида ўрнатилган янгича муносабатларни акс эттиради.

Бу муҳим ҳужжат имзолангандан кейин ўтган ўн икки йил шуни кўрсатдики, СССР билан дўст бўлиш, ҳамкорлик қилиш ва иттифоқда бўлиш, Румыниянинг Совет Иттифоқи бошчилигидаги қудратли социалистик лагерга мансублиги халқаро империализмнинг мамлакатимиз ички ишларига аралашиш учун қилган ва қиладиган ҳамма ва ҳар қандай уринишларини пучга чиқариб юборувчи мустаҳкам асосдир.

Румин-Совет дўстлиги жуда азалдан мавжуддир, унинг илдизлари узоқ ўтмишга бориб тақалади. Румыния тарихининг энг муҳим босқичлари, румин халқининг миллий мустақиллик, чет эл оккупациясидан озод бўлиш учун олиб борган курашлари тарихи, Шарқдаги улкан қўшнимиз халқимизга яқиндан ёрдам бериб келганлигини тасдиқлайди.

Румыния Халқ Республикаси (РХР) билан СССР ўртасидаги дўстлик халқимизнинг ҳаётий манфаатларига тўла жавоб беради ва Румыния халқ хўжалигининг муваффақиятли ривожланишига, унинг миллий суверенитети мустаҳкамланишига ёрдам беради.

Румыниянинг қолоқ мамлакатдан индустриал мамлакатга, қишлоқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланаётган мамлакатга айлантирилиши Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техник ёрдами билан узвий боғлангандир.

Фақат 1948-1959 йиллар мобайнидаёқ Румынияда 138 та янги саноат корхоналари қурилди, булардан ярмиси совет машиналари ва ускуналари билан қуролланган. Мамлакатимиз халқ хўжалигининг бирор соҳаси йўкки, унинг ривожланишида СССРнинг кўмаги ва қўллаб-қувватлаётганлиги сезилмасин.

Шу йиллар мобайнида Румыния экономикаси қанчалик барқ уриб юксалганлигини қуйидаги бир неча рақамлардан ҳам билиш мумкин. 1959 йили Румыниянинг ялпи саноат маҳсулоти 1938 йилги даражадан 4,3 баравар кўп бўлди. 1959 йил охирига келиб 1938 йилдагига қараганда 6,1 ҳисса кўп электр қуввати, 2,8 ҳисса кўп кўмир, 20 баравар кўп табиий газ, 6 баравар кўп чўян, 4,6 баравар кўп пўлат, 5,4 баравар кўп цемент, 3,5 ҳисса кўп ип-газлама ишлаб чиқарилди.

СССРнинг ҳамкорлигини ва Совет Иттифоқининг ёрдамларини румин халқи юксак қадрлайди. Бошқа халқ демократияси мамлакатларидаги сингари бизнинг мамлакатимиз ҳам, деди ўртоқ Г. Георгиу-Деж, «янги ижтимоий тузум қуришда бизлар СССР эришган тараққиётнинг юқори даражасига, Лениннинг биринчи ишчи-деҳқонлар давлатининг роли тўғрисидаги таълимотига шараф билан амал қилиб келаётган Совет Иттифоқининг социалистик лагерь мамлакатларига кўрсатаётган ҳар томонлама оғаларча ёрдамига таянишимиз мумкин».

РХР билан СССР ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Битим ҳар икки мамлакат тинчлиги ва хавфсизлиги учун муҳим омилдир. РХР билан СССР ўртасидаги ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари, Румыниянинг социалистик лагердаги бошқа барча мамлакатлар билан дўстона муносабатда бўлиб келаётганлиги РХР ташқи сиёсатининг асосини ташкил этади.

Халқ Румынияси ўтган 1959 йилда халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш мақсадида бир қанча тадбирларни амалга оширди. Румыния ҳукуматининг Болқон ярим оролидаги мамлакатлар ўртасидаги алоқани кенгайтириш, шу райондаги мамлакатларнинг ўзаро ҳамкорлигини ривожлантириш ҳамда коллектив хавфсизлигини таъминлаш тўғрисида киритган таклифи ушбу мамлакатларнинг миллий манфаатларига жуда мувофиқдир.

СССРнинг тинчликсевар сиёсати бутун дунёдаги сингари бизнинг мамлакатимизда ҳам юксак ҳурмат қилинади, меҳнаткашлар бу сиёсатни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётирлар.

Румыния Халқ Республикасининг Буюк Миллий Кенгаши ўзининг VIII сессиясида СССР Олий Советининг 1959 йил 31 октябрда ҳамма мамлакатлар парламентлари ва ҳукуматларига ёппасига ва тўла-тўкис қуролсизланиш тўғрисида қилган Мурожаатини муҳокама қилди. Мамлакатимизнинг қонун чиқарувчи олий органи бу Мурожаатни қизғин табриклади ҳамда ёппасига ва тўла-тўкис қуролсизланиш учун курашни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаяжагини айтди.

Н. С. Хрушчевнинг СССР Олий Советининг IV сессиясида қилган докладини ҳамда СССР Қуролли Кучларини 1.200.000 киши камайтириш тўғрисидаги Қонунни, шунингдек Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг дунёдаги барча мамлакатлар парламентлари ва ҳукуматларига қарата қабул қилган Мурожаатини румин халқи ғоят баланд руҳ ва шоду-ҳуррамлик билан кутиб олди.

РХР билан СССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Битим имзолангандан буён ўтган 12 йил халқимизнинг совет халқи билан дўстлиги Румыния мустақиллигининг, мамлакатимизда социализм қурилишида катта муваффақиятларга эришаборишнинг муҳим гарови эканлигини тасдиқлади.

И. В. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг коллективи меҳнаткашлар эҳтиёжлари учун газламалар ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Ҳар куни мамлакатимизнинг жуда кўп шаҳар ва қишлоқларига юз мингларча метр турли хил газламалар жўнатилмоқда. Суратда: мастер Азим Мирзаев ва браковкачи Майя Саидова ўртоқлар тўқилган чит сифатини текширмоқдалар.

В. Салов фотоси.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

УНИВЕРСАЛ ОЛИМ

(Г. Е. Грумм-Гржимайлонинг туғилганига 100 йил тўлиши муносабати билан)

Улуғ рус олими Григорий Ефимович Грумм-Гржимайло Марказий Осиё табиатини ўрганишдаги бой илмий-тадқиқот ишлари билан жаҳонга машҳурдир. У, Марказий Осиёнинг география ва энтомологиясидан тортиб, то тарихигача ўрганди. шу ҳақда жуда қимматли асарлар ёзди. Шунинг учун ҳам уни универсал билимга эга бўлган улуғ географ дейишга ҳақлимиз.

Грумм-Гржимайло 1860 йил 5 февралда Петербург шаҳрида туғилди. Ҳарбий гимназияда бошланғич маълумотни олгач, 1880 йилда Петербург университетининг физика-математика факультетида ўқий бошлади. Бу ерда у И. М. Сеченов, А. Н. Бекетов, В. В. Докучаев, А. И. Воейков, И. П. Вагнер сингари машҳур рус олимларидан таълим олади. Ўша даврлардаёқ унда саёҳатга бўлган қизиқиш кучаяди. 1884 йилда университетни тамомлагач, жаҳон ва рус олимларининг диққатини жалб қилиб келган Ўрта Осиё бўйлаб бир неча марта саёҳатга чиқади. Бу саёҳатларда у катта экспедицияларни бошқарди, қимматли илмий маълумотлар тўплади.

Саёҳ олим 1884 йилдаги 3 ойлик биринчи экспедициясида тоғ, водий ва дарёлар орқали 600 километр йўл босиб, ўша ерларнинг табиатини синчиклаб ўрганди, тоғ чўққиларининг баландлигини, тоғларнинг йўналишини, дарёларнинг хусусиятлари ва музликларнинг аҳамиятини аниқлади, турли ҳашаротлардан 12 минг дона коллекция тўплади. 1885 йилдаги иккинчи экспедицияда эса Қоратегин, Дарвоз, Ҳисор тоғлари, Кўлоб дарёси водисини текширади, қайтишда эса Шаҳрисабз, Қарши, Шеробод ва Қўрғонтепа районларида ҳам илмий-тадқиқот ишлари олиб боради.

Грумм-Гржимайло катта таассуротлар билан қайтгач, рус география жамиятида жуда қизиқарли доклад қилди. Унинг фан олдидаги, айниқса Ўрта Осиё тоғли районларини ўрганишдаги хизматлари юксак баҳоланди. У кумуш медаль билан мукофотланиб, жамиятнинг ҳақиқий аъзоси қилиб сайланди.

1886 йилда олим Ўрта Осиёга 3-нчи марта саёҳатга чиқади. Бу сафар Тьяншаннинг ғарбий қисми, Қашқар ва Помир тоғларини, Қорадарё, Норин дарёси, Чатиркўл ва Қизилсув водилари тадқиқотчи диққатини жалб қилди. Бу экспедиция натижасида Помир фаунасининг Ҳиндиқуш фаунасига яқинлиги исботланди.

Григорий Ефимович 1887 йилда ўз укаси Михаил Ефимович билан бирга яна Помирга келади. Экспедициячилар жуда катта қийинчиликларга қарамай, икки минг километр йўл босиб, Танимас дарёсининг юқори оқимида номаълум музликларни кашф этадилар. Табиатшуноснинг Помирда олиб борган тўрт йиллик меҳнати муҳим илмий янгиликлар билан якунланди. Бу янгиликлар унинг Помир ҳақида ёзган тўрт томлик китобига киритилган. Бу илмий текширишлардан сўнг у моҳир тадқиқотчи сифатида жаҳонга танилади. Академик В. Л. Комаров олимнинг самарали меҳнатларини юксак баҳолаб шундай деган эди: «... Сизнинг хизматингиз анчадан бери дунё олимларига маълумдир, рус тадқиқотчилари ичида Сизни Пржевальский билан тенглаштириш мумкин».

Универсал географ олим 1936 йилда Ленинградда вафот этди. Унинг ўлими рус ва жаҳон география фанида жуда катта йўқотиш бўлди. Грумм-Гржимайло география фанини бойитишга салмоқли ҳисса қўшди: у география, этнография, тарих, зоология, ботаника соҳаларида ёзилган 200 та илмий асарнинг авторидир.

П. БАРАТОВ,
Р. ВАЛИЕВА.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси география бўлимининг илмий ходимлари.

РАДИО ХОРИ

Республика Радио уйининг иккинчи студиясига кириб келганимизда хор коллективи репетиция бошлашга ҳозирлик кўраётган эди. Ҳа демай дирижёрнинг ишораси билан хор қўшиқни ижро этишга киришди. Қўшиқ гоҳ авжига минар, гоҳ яна бироз пасайиб, ёқимли оҳанг таратарди...

— Дони Зокировнинг «Салом, Москва!» қўшиғи, — изоҳ берди хорнинг бадиий раҳбари С. Исроилов қўшиқ ижроси тугагач, — навбатдаги машғулотда уни ёзиб олишга тавсия этамиз...

Бу ёш ижодий коллективнинг Ўзбекистон радио комитети қошида ташкил этилганига бор-йўғи уч ойдан зиёдроқ вақт ўтди. Ана шу давр ичида хор коллективи ўз составини умидли санъаткорлар билан мустаҳкамлади.

Ҳозир коллектив составида 40 киши бўлиб, улар турли касб эгаларидир. Калинин районидаги Сталин номли колхознинг аъзолари Ҳ. Хусанов билан А. Тиллабоев ҳам, Тошкентдаги 3-нон заводи ишчиси О. Маҳкамов ҳам, Тошкент кабель заводининг токари Ҳ. Мирзаев ҳам, студент Қ. Қодиров ҳам ана шу ижодкор коллективнинг аъзолари. Хорнинг яккахон ва хушовоз солистлари ҳам бор. Шунинг учун ҳам коллектив ижро этилиши анча мураккаб бўлган хор асарларини ўз репертуарига дадил киритишга муваффақ бўлмоқда.

А. АКБАРОВ.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

НЕПАЛ

Газетхонлардан А. Турсунов (Сирдарё), И. Абдуллаев (Ўрта Чирчиқ) ўртоқлар Непал тўғрисида маълумот беришимизни сўраганлар. Биз қуйида бу ўртоқларнинг саволларига жавоб берамиз.

Непал давлати дунёда энг баланд Ҳималай тоғлари марказида жойлашган. Бу короллик давлати шимол томондан Тибет (ХХР), жануб, ғарб ва шарқ томондан эса Ҳиндистон билан чегарадошдир.

Мамлакатнинг иқлими хилма-хил: бу ерда дунёнинг ҳамма ерлари сингари иқлимни учратиш мумкин. Ҳималай тоғининг инсон яшамайдиган асрий қорлиқ ерлари шимоли-шарқ томондан Индо — Ганг пасттекислигига келиб ҳамиша кўм-кўк яшнаб турадиган тропик иқлим билан алмашинади.

Сўнгги пайтларгача Непални «сирли мамлакат» деб келинарди. Чунки бу ўлкага европаликлар жуда кам келишарди. 1950 йилга қадар Непалнинг маркази Катманду шаҳрига атиги 24 европалик келиб кетган.

Непалнинг Европадан сунъий равишда ажралган ҳолда яшашидан Британия империалистлари жуда хурсанд эдилар. Чунки бу мамлакатнинг стратегик мавқеи, унинг фойдали қазилма бойликлари кўпдан бери инглиз мустамлакачиларининг оғзидан сувини келтириб турарди.

1846 йили Ран бошчилигидаги феодаллар династияси ҳукмронликни қўлга олди. Ран ҳукумати мустамлакачиларга монесиз бўйсинди, мамлакат ичида феодаллар зулми зўраябошлади.

Непал халқи Ран диктатурасининг зулм ва зўрликларига тоқат қилмай унга қарши курашни кучайтириб юборди.

Хитой халқининг ғалаба билан якунланган революцияси. Ҳиндистоннинг мустақилликка эришганлиги непал халқини ҳам озодлик курашига руҳлантириб юборди. 1950 йилда кўтарилган халқ қўзғолони бутун Непални қамраб олди. 1951 йил 18 февралда миллий кучлар ғалаба қилиб, янги ҳукумат ўрнатилди. Бу ҳукумат конституция жорий қилиш, умумий сайловлар ўтказиш ва ер ислоҳотини амалга ошириш тўғрисида декларациялар чиқарди. Бу декларациялар бирмунча муваффақият билан амалга оширилмоқда. Лекин шуни ҳам назарда тутиш керакки, мамлакатнинг ўрта аср қолоқлигини бир неча йилда бутунлай тугатиб бўлмайди, албатта.

Шу пайтгача кўпчилик деҳқонлар феодаллар томонидан эксплуатация қилинаётир. Деҳқонлар ўз меҳнатлари билан етиштирган буғдойнинг деярлик ярмини, гурунчнинг эса бешдан тўрт қисмини помешчикка беришга мажбурлар. Шунинг учун ҳам деҳқонлар ўртасида очлик, қашшоқлик ва турли касалликлар билан ўлиб кетиш ҳоллари жуда кўп.

Непал саноати жуда қийинлик билан ривожланмоқда. Мамлакатда атиги бир нечтагина жут, тўқимачилик, шоли оқлаш ва шу сингари корхоналар бор. Ишчиларнинг меҳнат шароити ниҳоятда оғир, 140 минг квадрат-километр майдон ва 8,5 миллион аҳолига эга бўлган бу мамлакатда 2 та тор изли темир йўл бор холос. Буларнинг ҳам узунлиги 127 километр. Непал тош йўлларининг умумий узунлиги 500 километр.

Непал давлатининг бундай иқтисодий қолоқлик ва қийинчиликлардан чиқиб олиши учун унга ён қўшнилари Ҳиндистон ва Хитой яқиндан ёрдам бермоқдалар. Совет Иттифоқи Непалга иқтисодий ёрдам беришга, унинг миллий саноати ва маданиятини ривожлантириш учун катта ёрдам беришга тайёрлигини билдирди. Совет ҳукуматининг бу самимий холис нияти непал халқи томонидан мамнуният билан кутиб олинди.

Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва Ҳиндистон билан дўстона иқтисодий, маданий алоқада бўлиш Непал учун ғоят катта аҳамиятга эгадир.

СССР билан Непал ўртасида дипломатик алоқалар 1956 йилда ўрнатилган эди. СССР Олий Совети Президиумининг раиси К. Е. Ворошиловнинг таклифи билан Непал короли Махендранинг мамлакатимизга қилган сафари бу икки давлат ўртасидаги алоқаларнинг ривожланиши ва мустаҳкамланишига хизмат қилди. Ўртоқ Ворошиловнинг жавоб визити билан Непалга бориши ҳам, шубҳасиз, бу алоқаларни янада кенг кўламда ривожлантириш ишига хизмат қилади.

Непалнинг тинч-тотув яшаш сиёсатига амал қилиб келаётганлиги унга мавжуд бошқариш системаларини демократик асосларда ислоҳ қилиш, экономика ва маданиятни тезроқ ривожлантириш имкониятини бераётир. Яқинда мамлакатда ўтказилган биринчи умумхалқ сайлови буни яққол тасдиқлади. Сайловларда 90 та партия ўз номзодларини кўрсатди. «Непал конгресси» партияси сайлов натижасида парламентдан 74 ўрин олиб ғалаба қилди. Коммунистлар партияси тўрт ўринни эгаллади.

«Непал конгресси» партиясининг асосчиларидан бири бўлган Б. П. Капрал бошчилигидаги Непал давлати ер ислоҳатини ўтказиш ва миллий саноатни зўр бериб ривожлантириш йўлини тутмоқда.

Бош министр Капрал ўзининг ташқи сиёсатида тинч-тотув яшаш принципига амал қилмоқда. «Непал, деди у яқинда сўзлаган бир нутқида, ҳамма давлатлар билан, айниқса ўз қўшнилари билан дўст бўлиб яшашни истайди. Бизнинг мамлакатимиз «совуқ уруш»га тортилишни асло истамайди».

Ан. БЛОК.

БИЛДИРИШ

Бугун кеч соат 19 да Бирлашган нашриёт биноси 94-хонада Ўзбекистон журналистлари Союзи Правлениеси ҳузуридаги лекторийнинг биринчи машғулоти бўлади. Бунда тарих фанлари кандидати лектор ўртоқ Т. Э. Эрназаров «В. И. Ленин журналист ва Совет журналистикасининг асосчиси» деган темада лекция ўқийди.

Телевизор экранида

5 ФЕВРАЛДА

19.30. Ўқувчилар учун ўзбек тилида «Адабий топшириқ» деган эшиттириш.
19.50. Рус тилида халқаро обзор.
20.05. Спорт ҳақида эшиттириш.
20.25. Ёзувчи Константин Симоновнинг чиқиши.
20.45. Сўнгги ахборот.
21.05. Бадиий фильм — «Унинг авлоди».
22.25. Ёшлар учун топишмоқли концерт.
22.55. Қисқа метражли фильм — «Отамнинг «Победа» машинасида».

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 7 февралда чиқади).

Редактор ўринбосари:
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/II да **Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим**, 6/II да **Ҳуррият**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/II да **Маскарад**, 6/II да **Дилором**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/II да янги спектакль **Раис уйланармиш**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 5, 6, 7, 8, 10/II кеч соат 8 ярмида **Озарбайжон давлат эстрада оркестрининг гастроллари**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСР халқ артисти **Валентин Филатов** қўл остидаги энг йирик совет аттракциони **«Айиқлар цирки»нинг сўнгги гастроллари**. Кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни 3 марта тамоша кўрсатилади.

Севгини қадрига етиш керак — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН» (кеч соат 8 да).

Шинель — «ВАТАН» (кундуз соат 4 ва кеч 6-20 минутда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 1-20 минут, кеч 5 ва 8-20 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 11-45 минут, кундуз 3-15 минут ва кеч 6-45 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, кеч 7 ва 10 ярмида), «СПУТНИК» (1-залда кундуз ва кечқурун).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156 Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 02551. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А-1525.